

Inicjatywa osób niewidomych

Ініціатива незрячих

18 października w Łucku zaprezentowano dwie pierwsze książki dla osób niewidomych wydrukowane pismem Braille'a w ramach projektu społecznego «Braille Studio».

Pierwsze egzemplarze książki zawierającej opowiadania dziesięciu ukraińskich pisarzy «Wolontariusze. Mobilizacja dobra» («Волонтери. Мобілізація добра») і повісті dla дітей Надії Гуменюк «Літо з амазонками» («Літо з амазонками») zostały wydane w alfabecie Braille'a w łuckim studio druku «Braille Studio». Docelowo ma się ukazać po 30 egzemplarzy każdej książki. Zostaną one rozpowszechnione w szkołach i bibliotekach dla niewidomych nie tylko na Wołyniu, ale też w innych regionach Ukrainy.

Ten projekt Ogólnoukraińskiej Organizacji Pozarządowej Ludzi z Wadami Wzroku «Generacja efektywnego działania» nie doszedłby do skutku bez wsparcia osób zaangażowanych w sprawę: głównego lekarza Ośrodka Chirurgii Oka prof. Zagórskiego w Łucku Tetiany Jeremejewej, prezesa zarządu Fundacji Charytatywnej «Wołyń 2014» Petra Pyłupiuksa, Łuckiej Rady Miejskiej, Wołyńskiej Drukarni Obwodowej i ludzi, którzy wzięli udział w zbiorce pieniędzy dla «Braille Studio» w Łucku. Z ich pomocą udało się kupić drukarkę «Everest» umożliwiającą druk w alfabecie Braille'a. Jej koszt wynosi 4 tys. dol.

Zadaniem projektu «Braille Studio» jest umożliwienie wszystkim,

szczególnie dzieciom, równego dostępu do informacji, żeby wszyscy – widomi i niewidomi – mogli czytać te same książki, w równym stopniu uzyskiwać potrzebne wiadomości.

Według współorganizatora projektu «Braille Studio» Witalija Tkaczuka, prezentacja książek dla osób niewidomych jest wydarzeniem niezwykłym, które zasługuje na miano wydarzenia roku, ponieważ w ciągu 25 lat niepodległości Ukrainy w Łucku dopiero teraz ukazały się pierwsze książki w alfabecie Braille'a.

Pomysłodawcy projektu «Braille Studio» realizowanego jednocześnie w Kijowie i Łucku od lutego-marca b.r., opowiedzieli o działalności studia, osobliwościach druku w alfabecie Braille'a, podziлили się problemami, z którymi mają do czynienia w czasie realizacji akcji i zapowiedzieli następne inicjatywy.

Jak podkreślił Witalij Tkaczuk z «Generacji efektywnego działania», na Ukrainie brakuje książek wydanych pismem Braille'a. I to nie dziwi, ponieważ jedyna w całym kraju drukarnia Ukraińskiego Stowarzyszenia Niewidomych funkcjonuje w Charkowie. Wydaje ona książki dla osób z wadami wzroku. Największym problemem jest brak pod ręczników dla niewidomych uczniów. Szczególnie ta kwe-

18 жовтня в Луцьку презентували перші дві книги для незрячих, надруковані шрифтом Брайля в рамках соціального проекту «Braille Studio».

Перші примірники збірки оповідань десятих українських письменників «Волонтери. Мобілізація добра» та повісті для дітей Надії Гуменюк «Літо з амазонками» побачили світ у луцькій студії друку шрифтом Брайля «Braille Studio». Загалом заплановано надрукувати ще по 30 екземплярів кожної книги, які розповсюдять у школах, інтернатах, бібліотеках для незрячих осіб не тільки на Волині, а й у всіх регіонах України.

Цей проект Всеукраїнської громадської організації людей з інвалідністю по зору «Генерація успішної дії» не вдалося б реалізувати без підтримки небайдужих, зокрема головного лікаря Центру хірургії ока професора Загурського в Луцьку Тетяни Єремєєвої, очільника благодійного фонду «Волинь 2014» Петра Пилипюка, Луцької міської ради, Волинської обласної друкарні та громадян, які перераховували кошти на відкриття «Braille Studio» в Луцьку. За їх допомоги вдалося придбати принтер «Everest» для друку рельєфно-крапковим шрифтом Брайля за 4 тис. дол.

Проект «Braille Studio» ініціювали для того, щоб усі, особливо діти, мали однаковий доступ до різних сфер

життя, інформації, незважаючи на неоднакові можливості, щоб усі, і зрячі, і ні, могли читати одні й ті ж книги, в рівних обсягах отримувати необхідні відомості.

За словами співorganizatora соціального проекту «Braille Studio» Віталія Ткачука, презентація примірників для незрячих осіб – непересічна подія, яка навіть заслуговує стати подією року, адже за 25 років незалежності України в Луцьку тільки зараз видали перші книги шрифтом Брайля.

Також автори ініціативи «Braille Studio», яку було започатковано одночасно в Києві та Луцьку в лютому-березні цього року, розповіли про діяльність студії, особливості друку матеріалів шрифтом Брайля на спеціальному обладнанні, поділилися проблемами, з якими стикаються під час реалізації акцій, та анонсували наступні починання.

Як зазначає Віталій Ткачук, в Україні не вистачає книг, виданих шрифтом Брайля. Це й не дивно, адже тільки в Харкові діє єдина на всю країну друкарня Українського товариства сліпих, яка готує видання для незрячих осіб. Найбільша проблема – брак підручників для учнів із вадами зору. Особливо актуальне це питання у зв'язку

Свічка пам'яті в Тайкурах

Znicze pamięci w Tajkurach

сторінка 4

Цей фоторепортаж присвячую євреєві з Осови

Ten fotoreportaż poświęcam Żydowi z Osowej

сторінка 5

Слово надаємо свідкам

Oddajemy głos świadkom

сторінка 7 **I Wojny Światowej**

Конверт і марка до ювілею костелу

Koperta i znaczek z okazji jubileuszu kościoła

сторінка 10

Учителі ознайомилися з діяльністю польських шкіл

Nauczyciele zapoznali się z działalnością polskich szkół

сторінка 11

stia jest aktualna z powodu ciągłych zmian programów edukacyjnych. «Nie możemy tego rozwiązać o własnych siłach. Jest to obowiązek państwa» – opowiada Witalij Tkaczuk. Brakuje również książek dla dzieci, literatury pomocniczej (m.in. słowników, encyklopedii) w ogóle nie ma. Jedynym rodzajem literatury, której nie brakuje, jest literatura religijna, ponieważ Kościół dba o jej wydawanie pismem braillofskim, a także udostępnia ją w postaci nagrań.

Ustawodawstwo ukraińskie nie sprzyja poprawie sytuacji, jednak wolontariusze już czynią pierwsze kroki w tym kierunku. Wykładowca Katedry Tyflopedagogiki Narodowego Uniwersytetu Pedagogicznego imienia Mychajła Dragomanowa w Kijowie Anna Serput'ko powiedziała, że pod koniec ubiegłego roku weszły w życie przepisy dotyczące wydawania literatury w różnych formatach, zwłaszcza w postaci dźwiękowej oraz pismem braillofskim. Nie wymagają one uzyskania dodatkowej zgody autora na druk książki w alfabecie Braille'a. «Z autorami należy współpracować. Przekonywać ich, że my w żaden sposób nie ingerujemy w ich prawa. Muszą rozumieć, jak ważny jest dostęp do informacji wszystkich ludzi, w tym też niewidomych. To jest konieczność, a nie łamanie praw» – powiedziała Anna Serput'ko.

Według wicedyrektora Wołyńskiej Drukarni Obwodowej Iwana Syniuka, należy wymagać wprowadzenia w życie przepisów, zobowiązujących wydawnictwa do drukowania części książek pismem Braille'a, szczególnie jeśli chodzi o literaturę dziecięcą.

«Musimy to robić państwo, a nie organizacje pozarządowe. My robimy to, bo nas to boli i jest nam bliskie» – powiedział Witalij Tkaczuk.

Współorganizatorzy «Braille Studio» mówią, że oprócz książek planują wydawanie materiałów dydaktycznych, gier rozwijających, puzzli, instrukcji do leków itp. Chcą zamienić Studio w ośrodek, gdzie informacja będzie drukowana pismem braillofskim na zlecenie. Najprawdopodobniej, to stanie się możliwe już na początku następnego roku. «Chcemy także, żeby każda restauracja czy kawiarnia miała menu w alfabecie Braille'a, żebyśmy nie musieli prosić o pomoc, tylko sami mogli wszystko przeczytać» – powiedział Witalij Tkaczuk.

«Braille Studio» jako jedna z pierwszych takich inicjatyw na Ukrainie będzie się starać, aby

podobne ośrodki zostały otwarte też w innych miastach Ukrainy, pragnie współpracować z nauczycielami, dziećmi, żeby uwzględnić ich potrzeby i życzenia. «Występujemy jako studio druku pismem Braille'a, więc chcemy, żeby ta inicjatywa przyczyniła się do powstania placówek inkluzyjnych, gdzie uzyskają pomoc rodzice dzieci niewidomych, a nauczyciele wydrukują niezbędne materiały» – powiedziała Anna Serput'ko.

Dodała, że trudno pozyskiwać środki na takie inicjatywy. Na przykład, w Kijowie «Generacja efektywnego działania» stale prowadzi różne szkolenia, warsztaty, spotkania, w trakcie których zapoznaje ludzi z tym, jak poznają świat, piszą, czytają, orientują się w środowisku osoby niewidome.

Jeszcze jedną akcją tej organizacji jest rozpowszechnienie «kartek z podziękowaniem». Taką kartkę może kupić każdy chętny i podpisać ją pismem Braille'a.

Przedstawiciele «Braille Studio» opowiedzieli też o tym, że, niestety, na drukarce «Everest», którą udało się kupić, nie da się drukować dużych nakładów. Jest to raczej urządzenie biurowe. Nie da się też z niego korzystać bez przerwy, ponieważ części szybko się zużywają, a na Ukrainie nie ma możliwości jej naprawienia.

Dlatego wolontariusze rozpoczęli zbiórkę pieniędzy na potężniejszy sprzęt – drukarkę «Braille Box», która może pracować jako minidrukarnia i drukować dziesięć razy więcej materiałów. Udało się już zebrać 9 tys. hrywien. Drukarka kosztuje 16 tys. dolarów.

Organizatorzy spotkania zaprezentowali filmik, pokazujący zasady działania «Braille Box», a ocenić jak działa drukarka «Everest», można było bezpośrednio po prezentacji.

Prezentacja w Łucku odbyła się dzięki Wołyńskiej Obwodowej Organizacji Ogólnoukraińskiej Organizacji Pozarządowej Ludzi z Wadami Wzroku «Generacja efektywnego działania» oraz Wołyńskiej Drukarni Obwodowej.

Olga SZERSZEN
Foto: Iryna KANAHEJEWA

z постійними змінами навчальних програм. «Ми своїми можливостями не можемо цього вирішити. Це обов'язок держави», – зауважує громадський активіст «Генерації успішної дії». Також бракує дитячої літератури у відповідних форматах, довідкова ж непокрита зовсім. Єдине, в чому незрячі не відчувають нестачі, це релігійна література, оскільки церква dbає про видання християнських творів шрифтом Брайля та в аудіоформатах.

Не надто сприяє справі й українське законодавство, проте волонтери вже роблять перші кроки для покращення ситуації. Викладач кафедри тифлопедагогіки Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова Анна Серпутько розповіла, що нещодавно, наприкінці минулого року, запровадили законодавчі норми щодо виходу літератури в різних форматах, зокрема звукових і шрифтом Брайля. Також не потрібна додаткова згода автора на druk книги шрифтом Брайля. «З авторами треба співпрацювати. Донести їм, що ніяким чином не зазіхаємо на їхні права. Вони мають розуміти важливість доступу інформації до усіх громадян, зокрема незрячих. Це необхідність, а не зазіхання», – додала Анна Серпутько.

За словами заступника директора Волинської обласної друкарні Івана Синюка, потрібно виступити з ініціативою, аби на законодавчому рівні зобов'язати видавництва певний відсоток продукції реалізовувати шрифтом Брайля, особливо це необхідно, якщо йде мова про дитячу літературу.

«Необхідно, щоб такі справи реалізовувала держава, а не громадські організації. Ми це робимо, бо нам це болить і нам це близько», – підкреслює Віталій Ткачук.

Співorganizатори «Braille Studio» зауважують, що книги – це не основне, чим вони хочуть займатися. У планах – видавати дидактичні матеріали, розвивальні ігри, пазли, інструкції до ліків тощо, перетворити студію у своєрідний ресурсний центр, де роздрукуватимуть інформацію шрифтом Брайля на запит. Ймовірно, це стане можливим уже з початком наступного року. «Ми також хочемо, щоб кожен ресторан чи кафе мав меню шрифтом Брайля, щоб нам не потрібно було звертатися за допомогою до зрячої людини, щоб ми могли самі все прочитати», – зауважує Віталій Ткачук.

«Braille Studio», як одна з перших подібних ініціатив в Україні, сприятиме, аби схожі центри відкривали і в інших українських містах, також прагне співпрацювати з викладачами, дітьми, щоб враховувати їхні потреби й побажання. «Ми позиціонуємо себе як студію друку шрифтом Брайля, хотіли б, щоб ця ініціатива переросла в інклюзивні центри, де й батьки незрячих дітей зможуть отримати допомогу, і вчителі надрукувати необхідні матеріали», – ділиться Анна Серпутько.

Вона ще розказала, як важко збирати кошти на подібні програми. У Києві, наприклад, «Генерація успішної дії» постійно на різних платформах, майданчиках проводить різноманітні тренінги, майстер-класи, зустрічі, на яких ознайомлює людей із тим, як пізнають світ, як пишуть, як читають, як орієнтуються у навколишній дійсності незрячі люди.

Ще одна акція громадської організації – розповсюдження «листівки вдячності». Таку листівку може придбати кожен охочий і підписати її шрифтом Брайля.

Представники «Braille Studio» розповіли й про те, що, на жаль, принтер «Everest», який вдалося придбати, не може друкувати матеріали великим накладом, він більше розрахований на офісну роботу та дрібний тираж. Не можна використовувати його теж безперервно, адже деталі мають здатність швидко зношуватися, а ремонтувати в Україні таку техніку можливості немає.

Тому волонтери ініціювали збір коштів на потужніше обладнання, принтер «Braille Box», який здатен працювати як своєрідна мінідрукарня і продукувати разів у 10 більший наклад. Вже вдалося зібрати 9 тис. грн, загалом потрібно 16 тис. дол.

Организатори зустрічі також показали присутнім на відео систему роботи «Braille Box», а оцінити, як працює принтер «Everest», можна було безпосередньо в офісі студії після закінчення презентації.

Захід у Луцьку відбувся завдяки Волинському обласному осередку Всеукраїнської громадської організації людей з інвалідністю по зору «Генерація успішної дії» та Волинській обласній друкарні.

Ольга ШЕРШЕНЬ
Фото: Ірина КАНАГЕЄВА

Усі небайдужі можуть долучитися до збору коштів на принтер «Braille Box». Для цього подаємо інформацію про реквізити рахунку громадської організації.

Одержувач – ВГО «Генерація успішної дії»,
код ЄДРПОУ 34935692
р/р: 26007300943056
у ГУ м. Києва та Київській обл. АТ «Ощадбанк»,
МФО 322669.

Zachęcamy do udziału w zbiórce pieniędzy na drukarkę «Braille Box».

Interesująco o dyplomacji w Klubie Polskim

Захоплива дипломатія разом із Польським клубом

Клуб Polski w Łucku zorganizował kolejne wydarzenie pod nazwą «Dyplomacja publiczna i kulturalna po polsku», które odbyło się w antycaffee «Innerspace» z udziałem młodych polskich dyplomatów – Jarosława Galuby i Moniki HOFFY.

Młodzi dyplomaci opowiedzieli o tym, dlaczego wybrali ten zawód i jakie mają plany na przyszłość. Następnie Monika Hoffa ogólnie scharakteryzowała dyplomację publiczną i kulturalną oraz pracę oficjalnych placówek polskich na Ukrainie i w świecie. Natomiast Jarosław Galuba opowiedział o tym, jak Polska reprezentuje siebie na arenie międzynarodowej. Również wszyscy obecni obejrzeli filmy promujące Indie, Polskę, Ukrainę, na przykładzie których dyplomata pokazał, jak te państwa pozycjonują siebie w świecie i zachęcają obcokrajowców do odwiedzenia ich kraju.

Młodzi dyplomaci zwrócili uwagę na stosunki polsko-ukraińskie: gospodarczą, inwestycyjną współpracę naszych krajów, wsparcie kluczowych reform rządu Ukrainy i procesów integracji europejskiej Ukrainy, regularne polsko-ukraińskie spotkania na szczelbu prezydentów, współpracę partnerską pomiędzy ukraińskimi i polskimi miastami.

Akcentem podsumowującym spotkanie był krótki test, który dotyczył różnych aspektów Polski. Wszyscy obecni wzięli w nim udział, a osoby, które zdobyły najwięcej punktów otrzymały pamiątkowe prezenty. Po oficjalnym zakończeniu był jeszcze czas na dyskusję, bowiem temat dyplomacji okazał się dla młodych uczestników spotkania niezwykle ciekawy.

Spotkanie zostało zorganizowane dzięki wsparciu Konsulatu Generalnego RP w Łucku i Wydziału Filologii i Dziennikarstwa Wschodnioeuropejskiego Uniwersytetu Narodowego imienia Łesi Ukrainki.

Następne spotkanie Klubu Polskiego odbędzie się 27 października o godzinie 18.00 w «Innerspace». Zostanie ono poświęcone polskim baśniom i legendom.

Anastazja OLEKSIUK

Польський клуб провів черговий захід у Луцьку під назвою «Публічна та культурна дипломатія по-польськи», який відбувся в антикафе «Innerspace» за участі молодих польських дипломатів: Ярослава Галуи та Моніки Хоффи.

Захід розпочався з представлення молодих дипломатів, які розповіли про те, чому вони обрали таку професію, навіщо знаходяться зараз у Луцьку і які їхні майбутні плани у сфері дипломатії. Після цього Моніка Хоффа в загальному охарактеризувала публічну та культурну дипломатію, роботу офіційних представництв Польщі в Україні та світі. Натомість Ярослав Галуба розповів про те, як Польща презентує себе на міжнародній арені та конкурує з іншими державами. Також усі присутні оглянули проморолики Індії, Польщі, України, на прикладі яких дипломат показав, як ці держави позиціонують себе у світі та чим заохочують іноземних гостей приїздити до них.

Відзначили молоді дипломати й польсько-українські відносини: торгово-економічну, інвестиційну співпрацю наших країн, підтримку й допомогу Польщі у проведенні ключових реформ та питаннях євроінтеграції України, регулярні польсько-українські зустрічі на рів-

ні президентів, партнерські стосунки українських і польських міст.

Наприкінці зустрічі Ярослав і Моніка провели тест, який стосувався різносторонніх аспектів Польщі. Всі присутні взяли у ньому участь, а особи, які знали найбільше правильних відповідей, отримали заохочувальні подарунки. На такій цікавій ноті офіційна частина зустрічі завершилася, проте кожен із присутніх ще мав можливість поспілкуватися між собою у неформальній атмосфері антикафе.

Зустріч відбулася за підтримки Генерального консульства РП у Луцьку, факультету філології та журналістики ЧНУ імені Лесі Українки.

Наступний захід від Польського клубу буде присвячений польським казкам та легендам. Він відбудеться 27 жовтня о 18.00 в «Innerspace».

Анастасія ОЛЕКСИУК

Spotkanie z historią: Warszawa

О Варшаві бохатерській і трагічній, волній і знiewolonej розмовляно в Łucku podczas spotkania z historykami z polskiego Instytutu Pamięci Narodowej.

13 października na Wydziale Filologii i Dziennikarstwa Wschodnioeuropejskiego Uniwersytetu Narodowego im. Łesi Ukrainki odbyła się prelekcja pt. «Warszawa: historia i pamięć. 1914–1989».

Wykład wygłosił Michał Zarychta, pracownik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej Instytutu Pamięci Narodowej w Warszawie. Starł się on pokazać, jak przechodziły przez Warszawę fale wolności i zniewolenia. Dzieje miasta przedstawił przez pryzmat architektury i sztuki. Przekazywane informacje podzielił na kilka części. Mówił m.in. o roli Warszawy w okresie II Rzeczypospolitej i zaborze rosyjskim oraz o dziejach Warszawy podczas I i II wojny światowej, w okresie międzywojennym, a także w czasie komunizmu.

Wykład został zorganizowany przez Katedrę Filologii Słowiańskiej na WUN im. Łesi Ukrainki, Konsulat Generalny RP w Łucku oraz IPN.

Dariusz Gałaszewski, naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej IPN w Warszawie, poinformował, że było to pierwsze spotkanie z cyklu, związanego z historią Polski XX wieku: «Planujemy kilka takich spotkań w Łucku. Będą to spotkania dotyczące różnych aspektów historii związanych z losami Polaków i Polski».

Natalia DENYSIUK

Зустріч з історією: Варшава

Про Варшаву, героїчну та трагічну, вільну й поневолену, розмовляли в Луцьку під час зустрічі з істориками з польського Інституту національної пам'яті.

13 жовтня на факультеті філології та журналістики Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки відбулася лекція «Варшава: історія та пам'ять. 1914–1989».

Лекцію провів Міхал Зарихта, працівник відділу національної освіти ІНП у Варшаві. Він розповів про періоди свободи й поневолення Варшави. Історію польської столиці Міхал Зарихта представив через призму архітектури й мистецтва. Інформацію поділив на кілька частин, котрі були присвячені, зокрема, ролі Варшави в Другій Речі Посполитій та в період російського поневолення, історії Варшави під час світових воєн та в міжвоєнний період, а також у часи комуністичного режиму.

Захід організували кафедра слов'янської філології ЧНУ імені Лесі Українки, Генеральне консульство РП у Луцьку та ІНП.

Даріуш Галашевський, керівник відділу національної освіти ІНП у Варшаві, повідомив, що ця зустріч була першою із циклу, присвяченого історії Польщі ХХ ст.: «Ми плануємо провести кілька таких зустрічей у Луцьку. Вони стосуватимуться різних аспектів історії, пов'язаних із долями поляків і Польщі».

Наталія ДЕНИСЮК

У Рівному відбудеться поетичний марафон

10 листопада о 15 год. розпочнеться поетичний марафон «Поезія польських авторів минулого та сьогодення», присвячений Дню Незалежності Польщі. Конкурс пройде в Рівненській обласній бібліотеці.

Під час марафону декламуватимуть вірші, розігруватимуть цікаві призи, зокрема книги з автографами письменників. До участі запрошують усіх поціновувачів поезії польських авторів. Очі мають надіслати до 5 листопада заявку на адресу: library@libr.rv.ua або yaroslavkovalchuk@mail.ua. Також можна звернутися за телефоном: 050 150 72 44.

Організатори: Культурно-просвітницький центр імені Томаша Оскара Сосновського та Рівненська обласна наукова бібліотека.

W Tajkurach zapalono znicze pamięci У Тайкурах запалили свічку пам'яті

W ubiegłym weekend parafianie kościoła Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Równym przeprowadzili kolejne działania w ramach akcji «Zapal znicz pamięci».

Tym razem wolontariusze przybyli do Tajkurów – wsi o bogatej historii. Na polskim cmentarzu położonym w pobliżu ruin zamku spoczywa wiele znanych osób. Corocznie na ten cmentarz przyjeżdżają Polacy i Ukraińcy, sprzątają, modlą się. W zeszłą sobotę wolontariusze też uporządkowali cmentarz, postawili na mogiłach znicze, odmówili modlitwy za dusze zmarłych.

Drugim miejscem, które odwiedzili wolontariusze, był kościół Świętego Wawrzyńca. Ta świątynia, która do 1939 r. należała do miejscowej parafii, obecnie jest w okropnym stanie. Razem z miejscowymi i naszymi przyjaciółmi z Kazimierza Dolnego, Lublina i innych zakątków Polski powoli porządkujemy ten kościół.

Pierwsze, do czego zabrała się młodzież, było sprzątanie terenu. Robiono to ręcznie i za pomocą zwykłej kosy, chociaż o wiele szybciej i skuteczniej można byłoby to zrobić używając kosi-

ki. Dlatego parafia kościoła Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Łucku prosi każdego, kto może pomóc, o zakup kosiarki. Dzięki temu sprzątanie cmentarzy, którymi się opiekujemy będzie mogło być skuteczniejsze i szybsze.

Głównym wydarzeniem dnia było ustawienie w świątyni krzyża, na tym miejscu, gdzie kiedyś stał ołtarz. Obok krzyża w językach polskim i ukraińskim napisano: «Bóg nie umarł». Dla młodzieży, która pracowała z nami w Tajkurach, ten dzień był swoistą lekcją z historii.

Jarosław KOWALCZUK,
Centrum Kulturalno-Edukacyjne
imienia Tomasza Oskara Sosnowskiego
Foto autora

Минулими вихідними парафіяни костелу Святих Апостолів Петра і Павла в Рівному провели черговий рейд у рамках акції «Запали свічку пам'яті».

Цього разу волонтери завітали до старовинного села Тайкури. На польському цвинтарі, розміщеному неподалік руїн Тайкурського замку, спочиває багато знаних людей. Кожен рік на цей цвинтар приїжджають поляки та українці, прибирають, моляться. І в цей суботний день волонтери прибрали кладовище, поставили свічки на могилах, прочитали молитву за душі померлих.

Другим місцем, яке відвідали волонтери, був костел Святого Лаврентія. Цей храм до 1939 р. слугував місцевим парафіянам, нині він знаходиться в жахливому стані. Але разом із місцевими жителями та з нашими друзями з Казімежа Дольного, Любліна та інших регіонів Польщі ми потроху впорядковуємо цю святиню.

Першою справою, до якої взялася молодь, було облагородження навколишньої тери-

торії. Вони прибирали руками і використовували звичайні коси, але набагато швидше й ефективніше можна було би це зробити бензокосаркою. Тому парафія костелу Святих Апостолів Петра і Павла в Рівному просить благодійників допомогти в купівлі бензокосарки. Вона допоможе швидше і якісніше проводити впорядкувальні роботи на цвинтарях, якими ми опікуємося.

Головна подія дня – встановлення хреста в храмі, на місці, де колись був вівтар. Біля хреста польською та українською мовами написано: «Бог не помер». Для молоді, котра працювала з нами в Тайкурах, цей день став своєрідним уроком історії.

Ярослав КОВАЛЬЧУК,
Культурно-просвітницький центр
імені Томаша Оскара Сосновського
Фото автора

Nowy dąb pamięci w Równym

Rówieńskie Gimnazjum Humanistyczne dołączyło do programu «Katyń... ocalić od zapomnienia». 18 października na podwórku szkoły odsłonięto Kamień Pamięci i posadzono dąb upamiętniający Jana Zacharczuka, jednego z ok. 22 tys. ofiar zbrodni katyńskiej.

Jan Zacharczuk urodził się w 1907 r. na Wołyniu, a w latach 20-ych XX wieku uczył się w jednej z prywatnych szkół w Równym. Po ukończeniu szkoły pracował w policji państwowej. W 1939 r. w nieznanych okolicznościach trafił do niewoli sowieckiej, gdzie przebywał w obozie dla jeńców wojennych w Ostaszkowie w obwodzie twerskim w Rosji. Został rozstrzelany wraz z tysiącami innych polskich jeńców. W aktach NKWD sprawa Jana Zacharczuka miała numer 898.

W uroczystości posadzenia dębu i odsłonięcia Kamienia Pamięci wzięli udział uczniowie Gimnazjum №1 w Lublinie oraz dyrektor tej szkoły Izabella Maciejewska. 17–19 października byli oni gośćmi Rówieńskiego Gimnazjum Humanistycznego.

Ogólnopolski program upamiętnienia ofiar zbrodni katyńskiej «Katyń... ocalić od zapomnienia» trwa od 13 kwietnia 2008 r. W realizację Programu zaangażowały się Narodowe Centrum Kultury, Instytut Pamięci Narodowej, Muzeum Powstania Warszawskiego oraz Stowarzyszenie Rodzin Katyńskich. Organizatorzy akcji apelują do wszystkich chętnych z całego świata, aby sadzić dęby pamięci ofiar zbrodni katyńskiej. Dęby katyńskie posadzono już w Stanach Zjednoczonych, Szwajcarii, Kanadzie, Norwegii, Niemczech,

Litwie, Łotwie, Białorusi, Ukrainie i Cyprze. Dęby pamięci rosną, m. in. w Ostrogu, Zdobunowie i Równym.

Rusłana ARSENTJEWA
Foto autorki

Новий дуб пам'яті в Рівному

Рівненська гуманітарна гімназія долучилася до програми «Катинь... врятувати від забуття». 18 жовтня на подвір'ї школи встановили меморіальний знак та посадили дуб пам'яті Яна Захарчука, одного з приблизно 22 тис. жертв Катинського злочину.

лон, де перебував у таборі для військовополонених в Осташковій Тверській області Росії. Його, як і тисячі інших польських полонених, розстріляли. В архівах НКВС справа Яна Захарчука мала номер 898.

В акції посадки дуба пам'яті та відкриття меморіального знаку взяли участь учні гімназії №1 у Любліні та директор цього закладу Ізабела Мацеевська. 17–19 жовтня вони гостювали в Рівненській гуманітарній гімназії.

Загальнопольська програма вшанування пам'яті жертв Катинського злочину «Катинь... врятувати від забуття» триває від 13 квітня 2008 р. До реалізації програми долучилися такі польські інституції, як Національний центр культури, Інститут національної пам'яті та Товариств катинських сімей. Ініціатори акції закликають усіх охочих у різних куточках світу садити дуби в пам'ять про жертв Катинського злочину. Катинські дуби вже висаджено в США, Швейцарії, Канаді, Норвегії, Німеччині, Литві, Латвії, Білорусі, Україні та на Кіпрі. Дуби пам'яті ростуть, зокрема, в Острозі, Здолбунові та Рівному.

Ян Захарчук народився в 1907 р. на Волині, а у 20-х рр. XX ст. навчався в одній із приватних шкіл Рівного. Після закінчення школи вступив на службу до державної поліції та за невідомих обставин у 1939 р. потрапив у радянський по-

Рusłana ARSENTJEWA
Фото авторки

... Szlakiem Wołyńskich Krzyży wokół Huty Stepańskiej z Januszem Horoszkiewiczem ...

Romaszkowo, gmina Stydyń Wielki

Ромашкове, гміна Великий Стидин

Дзisiejszy fotoreportaż poświęcam Żydowi z Osowej o imieniu Sruł, biednemu handlarzowi, który swoim skrzypiącym ze starości wozem przemierzał wszystkie te biedne, a piękne dróżki.

Z opowieści Taty, oczyma wyobraźni widzę tego siwego konia, który uwiązany koło wozu pilnował, aby nikt się do niego nie zbliżył. Dzieci chcące zajrzeć pod płachtę odstraszał zębami. Potem przyszli sowiści, zabrali Srułowi konia do kolchozu, ale on nadal przychodził z płachtą na plecach. Za Niemców już tylko ukradkiem przychodził kupić jedzenie, a potem przychodził prosić co łaska, bo nic nie miał na wymianę. Nigdy nie odszedł z pustymi rękami, zawsze mówił, że odda jak się wojna skończy. Wszystkich Żydów z Osowy popędzili w kierunku Wilczego, Koźła i dalej, na śmierć. Sruł nie przyszedł więcej. Brakowało Go, był taki bliski, a tak chciał żyć.

Kolonia przestała istnieć w Krwawą Noc z 16 na 17 lipca 1943 r.

1. Tu było Romaszkowo w gminie Stydyń Wielki. Mój tata Szczepan myje narzędzie po postawieniu krzyża. Ta droga przedwojenna, prowadzi na wprost z Huty Stepańskiej do Osowej, tak jak biegła przed wojną. Po polach i lasach dużo dróg zmieniło swój bieg z powodu głębokich rowów

wykopanych w czasie melioracji, a jeszcze więcej przestało w ogóle istnieć.

2. Krzyż przedwojenny był całkowicie zarośnięty, nie mogliśmy Go odnaleźć, mimo że jest kilka metrów od drogi. To jest już widok po wycięciu zarośli.

3. Podnosimy nowy krzyż. Kiedy kopaliśmy dół pod nowy krzyż, okazało się że kopaliśmy w miejscu, w którym już wcześniej stał. Kiedy drewno zgniło, ktoś Go postawił obok, a w ziemi została część zgnita.

4. Tablica na krzyżu.

5. Ojciec Mikołaj Wołodymirowicz Hałuha z Huty Stepańskiej uroczysto poświęca krzyż, przy pięknym śpiewie dwuosobowego chóru cerkiewnego.

Tekst i zdjęcia: Janusz HOROSZKIEWICZ

P. S.: Zainteresowani mogą uzyskać więcej informacji pod adresem mailowym: janusz-huta-stepanska@wp.pl

Цей фоторепортаж я присвячую євреєві Срулю з Осови. Він був незаможним торговцем і їздив скриплячим від старості возом усіма цими бідними, але прекрасними дорогами.

Із розповідей Тата я уявляю цього сивого коня, який, прив'язаний біля возу, стежив, щоб ніхто до нього не наближався. Дітей, які хотіли заглянути під полотно, відлякував клацанням зубів. Потім прийшли «совєти», і Сруль мандрував із полотнищем на спині, бо коня у нього забрали в колгосп. При німцях він уже тільки крадькома приходив купити їжу, а потім просто просив, хто що дасть, бо не мав навіть на що обміняти. Його ніколи не відпускали з порожніми руками. Він завжди говорив, що віддасть, коли війна закінчиться. Всіх євреїв з Осови погнали у напрямку Вільного, Коźла й далі, на смерть. Сруль ніколи більше не приходив. Його бракувало, бо він був таким близьким. Він так хотів жити.

Колонія перестала існувати в криваву ніч із 16 на 17 липня 1943 р.

1. Тут було Ромашкове (гміна Великий Стидин). Мій тато Щепан мие знаряддя після того, як ми поставили хрест. Ця довоєнна дорога веде навіпростець із Гути Степанської до Ос-

ви, так, як це було перед війною. Полями та лісами багато доріг змінили свій напрямок через глибокі рови, викопані під час меліорації. Ще більше взагалі перестали існувати.

2. Довоєнний хрест знаходився у зарослях, і ми не могли його відшукати, незважаючи на те, що його поставили за кілька метрів від дороги. Так виглядає це місце після того, як ми розчистили зарослі.

3. Ставимо хрест. Коли ми копали яму під новий хрест, виявилось, що копаємо саме в тому місці, де раніше стояв старий. Після того, як деревина згнила, хтось поставив його збоку, а в землі залишилася гнила частина.

4. Напис на хресті.

5. Хрест під спів невеличкого церковного хору освятив отець Микола Володимирович Галуга з Гути.

Текст і фото: Януш ГОРОШКЕВИЧ

P. S.: Усі зацікавлені можуть отримати більше інформації за мейлом: janusz-huta-stepanska@wp.pl.

1

2

3

4

5

Ocaleni od zapomnienia: Antoni Łukarzewski

Повернуті із забуття: Антон Лукаржевський

Контynuując cykl artykułów o członkach zdołbunowskiego ośrodka powiatowego Związku Walki Zbrojnej – 2 przedstawiamy Państwu życiorys Antoniego Łukarzewskiego.

Antoni Łukarzewski (w aktach NKWD jego nazwisko jest zapisane po rosyjsku jako Лукаржевский) urodził się w 1906 r. w Rydomlu (obecnie rejon krzemieniecki w obwodzie tarnopolskim). Jego ojciec Franciszek, syn Antoniego, pracował jako robotnik i zarządca majątku. Zmarł w 1938 r. Matka Antoniego – Józefa, córka Franciszka – prowadziła dom i wychowała synów. Wiadomo, że w 1917 r. Antoni ukończył cztery klasy gimnazjum. W wieku 16 lat zaczął pracę razem ze swoim ojcem w gospodarce leśnej, przy zbiorze drewna opałowego, na chmielnikach i przy innych pracach. W 1927 r. został zmobilizowany do Wojska Polskiego. W ostatnim roku służby – 1929 – Wojskowy Sąd w Lublinie, z powodu obelgi rzuconej na oficera, skazał Antoniego Łukarzewskiego na dwa miesiące aresztu. Po demobilizacji, w latach 1929–1934 kierował młynem u przedsiębiorcy Tylenki w Nowomyślu w powiecie zdołbunowskim.

Na początku lat 30-tych II Rzeczypospolita dotknął światowy kryzys gospodarczy. Antoni przez dwa lata nie mógł znaleźć pracy. W końcu, w czerwcu 1936 r. udało mu się zatrudnić najpierw na stanowisku cieśli, a później został referentem ds. obliczenia materiałów budowlanych na budowie wojskowej w Sarnach. Od 1938 r. do nadejścia władz sowieckich Antoni pełnił funkcję pomocnika księgowego w gminie Bielska Wola w powiecie sarnieńskim. Regularnie płacił wówczas składki na rzecz «Obozu Zjednoczenia Narodowego» (OZN) i organizacji społecznej «Liga Morska i Kolonialna». Jak twierdził, te składki płaćli wszyscy pracownicy i urzędnicy instytucji państwowych pod przymusem, nawet ci, którzy do tych organizacji nie przynależeli.

W drugiej połowie grudnia 1939 r. rodzina Łukarzewskich przeprowadziła się do Zdołbunowa. Antoni został sekretarzem niepełnej szkoły średniej w Zdołbicy. W Zdołbunowie zamieszkał w domu przy ulicy Gorkiego 13 razem ze swoją żoną Marią (córka Antoniego, ur. w 1916 r.). Pod tym samym adresem mieszkała też matka Antoniego, brat Stanisław, miejscowy strażak (ur. w 1918 r.), a także brat Kazimierz (ur. w 1926 r.), uczeń jednej ze zdołbunowskich szkół. Jeszcze jeden brat, Mieczysław (ur. w 1909 r.), mieszkał w Nowomyślu, gdzie pracował jako kierownik straży pożarnej. W burzliwym 1939 r. w rodzinie Antoniego i Marii urodził się syn Janusz Roman.

Pracując w edukacji, Antoni dobrze znał wielu lokalnych nauczycieli, zwłaszcza Władysława Kędzierskiego. To właśnie on jeszcze w lutym-marcu 1940 r. podtrzymując inicjatywę księdza z kościoła w Zdołbunowie, zaproponował Antoniemu aby zorganizować zbiórkę pieniędzy dla potrzeb NKWD, a których zwycięcie trafiło do więzienia NKWD, a także rodzinę osób deportowanych. Antoni chętnie zaangażował się w tę działalność. Sam przekazał 10 rubli i zebrał 240 rubli wśród nauczycieli szkoły w Zdołbicy. Ponadto, wysłał pieniądze swoim znajomym deportowanym do Kazachstanu.

W drugiej połowie maja tegoż roku, na podwórku szkoły nr 1 w Zdołbunowie, Władysław Kędzierski zapoznał Antoniego ze Stanisławem Bąkiem. Antoni dowiedział się wówczas także o istnieniu polskiego ośrodka konspiracyjnego i został zaproszony na tajne zebranie jego członków mające odbyć się w ostatnią niedzielę maja 1940 r. Na spotkaniu w szkole nr 1 Antoni zastał Stanisława Bąka, Władysława Kędzierskiego, Witolda Bidakowskiego, Henryka Sokołowskiego i dyrektora szkoły Petrykowskiego (imię nie jest nam znane).

Uczestnicy zebrania zapoznali się z instrukcją dotyczącą organizacji działalności ZWZ. Następnie Stanisław Bąk szczegółowo zapoznał Antoniego z celem i zadaniami organizacji, a także

przyjął od niego przysięgę. Antoni wybrał sobie pseudonim Artur Łoński. Na tymże zebraniu otrzymał pierwsze zadanie – miał stworzyć w Zdołbicy placówkę złożoną z siedmiu osób.

Antoni od razu zaplanował wciągnąć do ZWZ kilku swoich kolegów: nauczycieli szkoły w Zdołbicy Romana Osowskiego, Franza Moja, dyrektora Aleksandra Burkowicza i Tadeusza Żybowskiego, syna miejscowej nauczycielki. Jednak 5 czerwca nauka we wszystkich szkołach skończyła się i te osoby wyjechały na urlopy. Żadnych działań zmierzających do założenia organizacji więc nie czynił, ale już 23 czerwca 1940 r. został aresztowany przez 3. Oddział Zarządu NKWD w Obwodzie Rówieńskim i osadzony w więzieniu w Równem. 25 czerwca, na pierwszym przesłuchaniu, Antoni zaprzeczał o swojej przynależności do ośrodka podziemnego w Zdołbunowie. Wydawało się, że nic szczególnego w czasie przesłuchania się nie wydarzyło: tradycyjnie sprecyzowano dane biograficzne więźnia i postawiono dwa pytania, w tym drugie było raczej wymaganiem, żeby składał prawdziwe zeznania. Jednak 10 dni później, 5 lipca, gdy Antoniego oskarżono jako uczestnika «polskiej organizacji antysowieckiej Związek Walki Zbrojnej, która miała na celu za pomocą powstania zbrojnego obalić władzę sowiecką na terenie Ukrainy Zachodniej i przywrócić byłe państwo polskie», on w pełni przyznał się do tego, że od końca maja do dnia, w którym został aresztowany był członkiem polskiego podziemia.

Znając metody wpływu śledczych NKWD na więźniów, możemy jedynie przypuszczać, co działo się z Antonim Łukarzewskim w ciągu tych 10 dni. Przez kilka miesięcy śledztwa składał obszerne zeznania na temat struktury i zadań organizacji przekonując, że zna tylko cztery osoby przynależące do ZWZ. Mimo tego, «przypisano» mu dowództwo oddziałem wojskowego wywiadu w zdołbunowskim ośrodku powiatowym ZWZ-2.

Podczas rozprawy sądowej w dniach 13–15 listopada 1940 r. Antoni Łukarzewski potwierdził swoje zeznania złożone w czasie dochodzenia. Powiedział także, że kiedy otrzymał propozycję członkostwa w ZWZ, jako Polak wstydził się odmówić. Jednak zdając sobie sprawę, że działania organizacji nie są zgodne z prawem, starał się wyjechać ze Zdołbunowa do Sarn. Decyzją Rówieńskiego Sądu Obwodowego Antoni Łukarzewski został skazany na podstawie art. 54–2, 54–11 KK USRR na 10 lat pozbawienia wolności w «oddalonych regionach ZSRR» i na 5 lat ograniczenia praw obywatelskich po odbyciu kary. W kasacji wniesionej przez członka Kolegium Adwokatów J. Knyżnyka powiedziano, że «...sąd nie uwzględnił szczyrych zeznań Łukarzewskiego i jego szczerego żalu jako okoliczności, które zmniejszają winę. Nie uwzględniono również jego pochodzenia społecznego, stanu rodzinnego (staruszką matka, dziecko, żona), że ma dopiero 34 lata i może być podatny na wpływy wychowawcze...» Wyroku sądu nie zmieniono. Dalszy los więźnia nie jest nam znany.

Według postanowienia Rówieńskiej Prokuratury Obwodowej 7 lipca 1993 r. wobec Antoniego Łukarzewskiego zastosowano art. 1 Ustawy USRR «O rehabilitacji ofiar represji politycznych na Ukrainie» z dnia 17 kwietnia 1991 r.

Tetiana SAMSONIUK

Продовжуючи цикл статей про членів Здолбунівського повітового осередку Союзу збройної боротьби – 2, пропонуємо увазі Читачів біографію Антона Лукаржевського.

Антон Лукаржевський (написання прізвища подаємо згідно з документами НКВС) народився 1906 р. у Ридомилі (нині Кременецький район Тернопільської області). Його батько, Франц Антонович, працював різноробочим та гуменним у різних землевласницьких маєтках. 1938 р. він помер. Матір, Юзефа Францівна, була домогосподаркою, займалася вихованням синів. Відомо, що 1917 р. Антон здобув чотирикласну гімназійну освіту. З шістнадцятилітнього віку і до 1926 р. він працював разом зі своїм батьком на лісорозробках, заготівлі дров, хмільниках та інших роботах. 1927 р. його призвали на строкову службу до Війська Польського. На останньому році служби, 1929 р., військовий суд Любліна за образу офіцера засудив Антона Лукаржевського до двох місяців арешту. Після демобілізації він із 1929 до 1934 р. завідував млином приватного підприємця Тиленка у Новомильську Здолбунівського повіту.

На початку 1930-х рр. Другої Речі Посполитої торкнулася світова економічна криза. Антон протягом двох років не міг знайти роботи. Проте в червні 1936 р. йому вдалося влаштуватися спочатку теслю, а згодом референтом обліку будматеріалів на військовому будівництві у Сарнах. Із 1938 р. і до встановлення радянської влади Антон працював помічником бухгалтера у гміні Більській Волі Сарненського повіту. У цей час він регулярно сплачував внески до політичної організації «Табір національного об'єднання» та громадської організації «Ліга морська й колоніальна». Як стверджував Антон, такі внески стягували з усіх працівників і службовців державних установ примусово, навіть із тих, хто не був членом цих організацій.

У другій половині грудня 1939 р. родина Лукаржевських переїхала до Здолбунова. Тоді ж Антон обійняв посаду секретаря неповної середньої школи у Здовбиці. У Здолбунові він оселився у будинку на вулиці Горького, 13 разом зі своєю дружиною Марією Антонівною (1916 р. народження). За цією ж адресою проживали Юзефа Францівна Лукаржевська, брат Антона Станіслав (1918 р. народження), рятувальник місцевої пожежної команди, та брат Казимир (1926 р. народження), учень однієї із здолбунівських шкіл. Ще один брат, Мечислав (1909 р. народження), проживав у Новомильську Здолбунівського повіту, де працював водієм місцевої пожежної команди. Буремного 1939 р. у подружжя Лукаржевських народився син Януш-Роман.

Працюючи в освітній галузі, Антон добре знав багатьох місцевих учителів, зокрема Владислава Кендзерського. Саме той ще в лютому-березні 1940 р., підтримавши ініціативу ксьондза здолбунівського костелу, запропонував Антону влаштувати збір коштів на потреби сімей, годувальників яких опинилися у застінках НКВС, а також родин, депортованих до віддалених регіонів РСР. Антон охоче долучився до збору коштів. Особисто здав 10 руб. і зібрав 240 руб. із учителів Здовбицької школи. Крім того, самостійно надсилав гроші своїм знайомим, виселеним до Казахстану.

У другій половині травня того ж року на подвір'ї Здолбунівської школи № 1 Владислав Кендзерський познайомив Антона зі Станіславом Бонком. Тоді Антон дізнався про існування польського конспіративного осередку й був запрошений на таємне зібрання його учасників у останню неділю травня 1940 р. Прийшовши на зустріч у школі № 1, Антон застав там Станіслава Бонка, Владислава Кендзерського, Вітольда Бідакоського, Генриха Соколовського і директора школи Петриковського (ім'я не відоме).

В одному з класів присутні приступили до вивчення інструкції про налагодження діяльності СЗБ. Після цього Станіслав Бонк детально ознайомив Антона з метою і завданнями організації та прийняв у нього присягу. Антон обрав собі псевдонім «Артур Лонський». На цьому ж зібранні отримав перше завдання – сформувати у Здовбиці відділ (пляцувку) із семи осіб.

Для вербування до СЗБ Антон відразу примітив кількох своїх колег: учителів Здовбицької школи Романа Осовського, Франца Моя, директора Олександра Бурковича й Тадеуша Жибовського, сина місцевої учительки. Однак 5 червня навчання в усіх школах завершилося і зазначені особи роз'їхалися на час відпусток. Отож, жодних інших дій, спрямованих на розбудову організації, чоловік не чинив, а вже 23 червня 1940 р. його арештував 3-й відділ УНКВС у Рівненській області й доправив до в'язниці НКВС у Рівному. На першому допиті, 25 червня, Антон заперечував свою причетність до діяльності конспіративного осередку у Здолбунові. Здавалося, нічого незвичного під час допиту не відбулося: традиційно уточнили біографічні дані в'язня та поставили два запитання, причому друге – це радше вимога надавати правдиві свідчення. Однак уже через 10 днів, 5 липня, коли йому пред'явили звинувачення як учаснику «польської антирадянської організації під назвою Союз збройної боротьби, яка мала на меті шляхом збройного повстання повалити радянську владу на території Західної України й відновити колишню польську державу», Антон зізнався в тому, що з кінця травня і до дня арешту був членом польського підпілля.

Знаючи методи впливу слідчих НКВС на в'язнів, можемо лише припустити, що відбувалося з Антоном Лукаржевським упродовж тих 10 днів. Протягом кількох місяців слідства він дав розлогі змістовні свідчення стосовно структури і завдань організації, запевнивши, що з членів СЗБ знає лише чотирьох осіб. Незважаючи на заперечення Антона, йому «приписали» керівництво військово-розвідувальним відділом Здолбунівського повітового осередку СЗБ-2.

13–15 листопада 1940 р. на суді Антон Лукаржевський повністю підтвердив свої покази, дані під час слідства. Він також відмітив, що йому, як поляку, було соромно відмовитися від пропозиції вступу до СЗБ. Проте усвідомлюючи, що дії організації незаконні, він намагався покинути Здолбунів і переїхати до Сарн. Вироком Рівненського обласного суду за ст. 54–2, 54–11 KK УРСР Антона Лукаржевського засуджено до 10 років позбавлення волі у «віддалених місцевостях союзу» та обмежено у громадянських правах на 5 років після завершення терміну ув'язнення. У касаційній скарзі, поданій членом колегії адвокатів Ю. Книжником, зазначено, що «...суд не врахував широкеродного зізнання Лукаржевського і його щирої каяття як обставини, що пом'якшують провину. Не враховано і його соціальне походження, сімейний стан (старенька матір, дитина, дружина), що йому всього 34 роки і можливість його перевиховання...» Вирок суду залишили в силі. Подальша доля в'язня нам не відома.

Заключенням Рівненської обласної прокуратури від 7 липня 1993 р. Антон Лукаржевський потрапив під дію ст. 1 Закону Української РСР «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні» від 17 квітня 1991 р.

Тетяна САМСОНЮК

Muzeum II Wojny Światowej: «Oddajemy głos świadkom»

Музей Другої світової війни: «Слово надаємо свідкам»

Як będzie wyglądała wystawa Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku, jak będą prezentowane obiekty i w jaki sposób będzie przedstawiana historia II wojny światowej rozmawiano z pracownikami tej placówki w Klubie Polskim w Łucku.

Spotkanie z przedstawicielami Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku odbyło się 19 października. Wzięli w nim udział Bartłomiej Garba i Waldemar Kowalski z Działu Wystawienniczego Muzeum, specjalista Działu Naukowego Dmitriy Panto oraz operator Dominik Jagodziński. Na prezentację przybyli studenci polonistyki Uniwersytetu Wschodnioeuropejskiego im. Łesi Ukrainki, wykładowcy tej uczelni, osoby zainteresowane tematem oraz przedstawiciele Konsulatu Generalnego RP w Łucku przy wsparciu którego działu Klub Polski.

Bartłomiej Garba, główny specjalista Działu Wystawienniczego, przybliżył funkcjonowanie Muzeum: «Placówka zostanie otwarta na początku 2017 r. Wystawa jest obecnie w fazie końcowej produkcji. Muzeum II Wojny Światowej zostało powołane w 2008 r. Jest to inicjatywa rządu polskiego. Organem założycielskim jest Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP». Wy tłumaczył także, dlaczego właśnie w Gdańsku ulokowano tę instytucję, przypominając m.in. o obronie Westerplatte i Poczty Polskiej w Gdańsku.

Muzeum II Wojny Światowej to muzeum narracyjne. «Jest to dość popularna obecnie forma prezentacji historii w muzealnictwie. Tradycyjne muzeum to instytucja, która obiekty zbiera, przechowuje, konserwuje, bada. Muzeum narracyjne natomiast przedstawia pewną opowieść, prezentuje ciąg zdarzeń w pewnej narracji, wykorzystując przy tym multimedia, współczesne środki wyrazu oraz scenografię».

Najpierw powstała koncepcja programowa Muzeum. Na jej podstawie został określony scenariusz, to posłużyło za pewien zaczyn do przygotowania konkursu na ekspozycję stałą. «Został rozpisany konkurs i firmy zajmujące się projektowaniem wystaw miały stworzyć swoją koncepcję tego, co my jako historycy przedstawiliśmy w scenariuszu. Firma, która wygrała nadała ramy techniczne mającemu powstać projektowi».

«Praca nad wystawą zaczęła się na długo przed wybudowaniem gmachu» – powiedział Bartłomiej Garba. Następnie zaprezentował, jak będzie wyglądało muzeum.

Całość budynku jest zlokalizowana pod ziemią, wystawa jest pokazywana na głębokości 14 metrów w półmroku. «Był to celowy zamysł projektantów. Zejście pod ziemię i prezentowanie tam wystawy ma symbolizować fakt, że wojna była mrocznym przeżyciem» – mówił specjalista Muzeum. Czerwony kolor gmachu nawiązuje do zabudowy Gdańska, natomiast wieża górująca nad ziemią jest symbolem przyszłości. Można z niej spojrzeć na panoramę odbudowanego Gdańska, który w wyniku wojny doznał ogromnych zniszczeń.

Zgromadzonym zaprezentowano film o wystawie. «Muzeum II Wojny Światowej «opowiada», jak totalitarny nazistowski system zdobył poparcie milionów zwykłych Niemców, którzy uwierzyli, że należy im się panowanie nad światem» – podkreśliła aktorka Maja Ostaszewska, która wystąpiła w tym filmie jako narratorka. Muzeum upamiętnia agresję radziecką na Polskę, narody, które doświadczyły agresji niemieckiej, radzieckiej i japońskiej. Ważne miejsce zajmują w nim tragiczne losy ludności cywilnej – dorosłych i dzieci. Przedstawia ono warunki życia codziennego pod okupacją oraz zjawisko kolaboracji, brutalność niemieckich represji i powszechny terror. «Opowiada o zbrodniach popełnianych w imię nieludzkich ideologii na ludziach, których jedyną winą była przynależność do narodów lub grup społecznych, które ktoś uznał za gorsze, wrogi i skazał na eksterminację» – mówi się dalej w filmie.

Ekspozycja opowie także o Zbrodni Katyńskiej i zagładzie Żydów, o nalotach i bombardowaniach, o blokadzie Leningradu oraz o losach setek tysięcy Polaków, Bałtów, Ukraińców, Tatarów i Czechenów, deportowanych na rozkaz Stalina w głąb Związku Radzieckiego lub uwięzionych w łagrach. W Muzeum można będzie się dowiedzieć o różnych formach oporu wobec okupantów i o wyjątkowości Polskiego Państwa Podziemnego. Zwiedzający będą mogli nie tylko dowiedzieć się o złamaniu kodów niemieckiej maszyny szyfrującej Enigma, ale też na interaktywnej kopii Enigmy sami zaszyfrować i odszyfrować dowolne teksty.

Osobną część wystawy poświęcona jest ostatnim dniom wojny, wyzwoleniu spod niemieckiej okupacji. Pokazuje ona radość z zakończenia wojny i odradzanie się życia, ale również komunistyczne represje.

Bartłomiej Garba pokazał, jak jest budowana wystawa, a następnie oddał głos świadkom historii: przedstawił dwa filmy poświęcone Wrzesniowi 1939 r. oraz Zbrodni Katyńskiej z perspektywy świadków. Zgromadzeni mogli wysłuchać m.in. relacji Andrzeja Wajdy. W dniu, kiedy w Łucku odbywało się spotkanie z muzealnikami Polska żegnała wybitnego reżysera. «Andrzej Wajda wspierał nasze działania od początku, przy pracach nad przygotowaniem, w jury konkursowym na wybór firmy, która miała wykonać ekspozycję, udzielił nam wywiadu, przekazując swoje wspomnienia związane z wojną» – powiedział Bartłomiej Garba.

Waldemar Kowalski z Działu Wystawienniczego podkreślił, że Muzeum II Wojny Światowej jest unikalne w skali całego świata: «Jest Muzeum Pierwszej Wojny we Francji, w różnych państwach są muzea związane z II wojną światową, ale są one tematyczne: muzea okupacji, militarne, Holocaustu lub poświęcone danemu miejscu, np. obozom koncentracyjnym. Żadne muzeum nie przedstawia II wojny światowej i losu ofiar, przede wszystkim ludności cywilnej, w kontekście całego świata».

Pracownicy Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku przebywali na Wołyniu w związku z badaniami terenowymi, związanymi z pozyskiwaniem świadków historii. Relacje świadków podczas kilku wizyt na Ukrainie zbierali m.in. we Włodzimierzu Wołyńskim, Sarnach, Lubomlu, Maniewiczach, Równem, Rożyszcach, Łucku.

«Muzeum nastawione jest na wymiar ludzki II wojny światowej. Naszym głównym zainteresowaniem jest przedstawienie losów ludzi: żołnierzy, cywilów, więźniów, jeńców wojennych, których najbardziej dotknął ten konflikt. My oddajemy głos im. To oni są naszymi narratorami» – powiedział Bartłomiej Garba.

Pro te, як виглядатиме експозиція Музею Другої світової війни в Гданську, як представлять об'єкти та яким чином показуватимуть історію Другої світової війни, із працівниками цієї інституції розмовляли учасники Польського клубу в Луцьку.

підтримку мільйонів звичайних німців, які повірили, що саме вони мають панувати у світі», – підкреслила акторка Мая Осташевська, яка у фільмі оповідала про інституцію. Музей присвячений радянському нападу на Польщу, народам, які зазнали німецької, радянської та японської агресії. Важливе місце займають у ньому трагічні долі цивільного населення – дорослих і дітей. Він також представляє щоденне життя під окупацією та явище колабораціонізму, жорстокість німецьких репресій і загальний терор. «Переказує злочини, скоєні в ім'я нелюдських ідеологій щодо людей, єдиною провинкою яких була приналежність до народів або соціальних груп, котрі хтось визнав гіршими чи ворожими й вирішив знищити», – йдеться далі у фільмі.

Експозиція розкаже також про Катинський злочин і Голокост, нальоти й бомбардування, блокаду Ленінграда та про долі сотень тисяч поляків, прибалтів, українців, татар і чеченців, депортованих за наказом Сталіна вглиб Радянського Союзу або ув'язнених у таборах. У музеї можна буде довідатися про різні форми опору щодо окупантів і про діяльність Польської підпільної держави – виняткове явище в окупованій Європі. Відвідувачі зможуть не лише дізнатися про те, як зламали шифри німецької кодувальної машини «Enigma», але й на її інтерактивній копії самі зашифрувати й розшифрувати довільні тексти.

Окрема частина експозиції присвячена останнім дням війни, визволенню з-під німецької окупації. Вона показує радість, викликану закінченням війни, та відбудову. Є тут місце й розповіді про репресії комуністичного режиму.

Бартоломей Гарба показав, як створювали виставку, а потім надав слово свідкам історії: представив два фільми, присвячені подіям вересня 1939 р. та Катинському злочину, про які розповіли свідки. Присутні могли почути, зокрема, спогади Анджей Вайди. В той день, коли в Луцьку відбувалася зустріч із працівниками музею, Польща прощалася зі знаменитим режисером. «Анджей Вайда підтримував наші дії від самого початку: на підготовчому етапі, в конкурсному журі, котре вибирало фірму для створення експозиції, дав нам інтерв'ю, в якому поділився своїми спогадами про війну», – зазначив Бартоломей Гарба.

Вальдемар Ковальський із виставкового відділу підкреслив, що Музей Другої світової війни унікальний у цілому світі: «Є Музей Першої світової війни у Франції, в різних державах наявні музеї, пов'язані з Другою світовою війною, але вони тематичні: музеї окупації, війська, Голокосту або присвячені якомусь місцю, наприклад концтаборам. Жоден музей не представляє Другу світову війну й долі жертв, перш за все цивільного населення, в контексті всього світу».

Працівники Музею Другої світової війни в Гданську перебували на Волині у зв'язку з польовими дослідженнями, пов'язаними з пошуком свідків історії. Вони не вперше проводять такі пошуки в Україні та вже записували спогади свідків у Володимирі-Волинському, Сарнах, Любомлі, Маневичах, Рівному, Рожищі, Луцьку.

«Музей підкреслює людський вимір Другої світової війни. Головне у ньому – долі людей, яких найбільше торкнувся цей конфлікт: солдатів, цивільних осіб, в'язнів, військовополонених. Ми надаємо слово їм. Саме вони розповідають нам про війну», – сказав Бартоломей Гарба.

Зустріч із представниками Музею Другої світової війни в Гданську відбулася 19 жовтня. У ній взяли участь Бартоломей Гарба та Вальдемар Ковальський із виставкового відділу, спеціаліст наукового відділу Дмитрій Пanto та оператор Домінік Ягодзіньський. На презентацію прийшли студенти відділення полоністики Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, викладачі цього навчального закладу, особи, які цікавляться такою тематикою, та представники Генерального консульства РП у Луцьку, при підтримці якого діє Польський клуб.

Бартоломей Гарба, головний спеціаліст виставкового відділу, розповів про функціонування музею: «Його відкриють на початку 2017 р. Нині триває завершальний етап роботи над експозицією. Ідея створення Музею Другої світової війни виникла у 2008 р. з ініціативи польського уряду. Заснувало його Міністерство культури і національної спадщини Польщі». Представник музею пояснив також, чому саме в Гданську знаходиться ця установа, навівши приклад оборони Westerplatte та Польської пошти в цьому місті.

Музей Другої світової війни – це нараційна інституція. «У музейній справі сьогодні це доволі популярна форма презентації історії. Традиційний музей – це установа, яка збирає, зберігає, досліджує предмети. Нараційний музей представляє певну розповідь, описує події в логічному взаємозв'язку, використовуючи для цього мультимедійні засоби, сучасні способи викладу матеріалу та декорації».

Спочатку затвердили програмну концепцію музею. На її підставі написали сценарій, після чого провели тендер на підготовку сталої експозиції. «Організували конкурс. Фірми, які займаються проектуванням виставок, повинні були розробити свою концепцію того, що ми, історики, представили в сценарії. Переможець визначив технічні рамки нового проекту».

«Робота над експозицією почалася задовго до зведення будівлі», – сказав Бартоломей Гарба. Потім він показав, як виглядатиме музей.

Значна частина будівлі розташована під землею, виставки представлено на глибині 14 м у напівтемряві. «Так спеціально задумали проєктанти. Спуск під землю і перегляд експозиції там покликані символізувати те, що війна була жахливим явищем», – зауважив спеціаліст музею. Червоний колір будівлі нагадує забудову Гданська, натомість вежа, яка виростає з-під землі, – це символ майбутнього. З неї можна оглянути панораму відбудованого Гданська, який під час війни майже повністю зруйнували.

Присутнім показали фільм про виставку. «Музей Другої світової війни «розповідає» про те, як тоталітарна нацистська система здобула

Do Czortkowa zawitali aktorzy najstarszego teatru w Polsce

До Чорткова завітали актори найстарішого в Польщі театру

Na zaproszenie prezesa Centrum Kultury i Języka Polskiego Natalii Iwanciw do Czortkowa na Festiwal Komедии przybyli przedstawiciele Towarzystwa Dramatycznego im. Aleksandra Fredry «Fredreum» w Przemyślu.

14 października, w pierwszym dniu pobytu w Czortkowie, aktorzy zawitali na twórczy wieczór zespołu tańca estradowo-sportowego «Natali». Tancerze zaprezentowali gościom swoje najlepsze układy taneczne. Goście później dzielili się wrażeniami: «Te dzieci mają talent, prezentują wysoki poziom zawodowy! Te tańce koniecznie musi zobaczyć świat, należy występować nie tylko w granicach miasta czy kraju, a jechać do Europy, żeby wszyscy mogli podziwiać ich profesjonalne występy».

W następnym dniu amatorów teatru serdecznie powitał cały zespół teatru «Fredreum». Goście z Przemyśla przywieźli do obejrzenia dwa przedstawienia. W Rejonowym Budynku Kultury zgromadziło się dużo widzów. Na imprezę teatralną przybyli również goście z Kopyczyniec – 35 uczniów Sobotniej Szkoły Polskiej przy parafii Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny.

Jako pierwszą widownię obejrżeli humorystyczne przedstawienie «Pierwsza lepsza». Autorem tej sztuki jest założyciel teatru «Fredreum» Aleksandra Fredro. Krystyna Maresch-Knapiek, kierownik teatru, opowiedziała, że za pośrednictwem tego spektaklu aktorzy chcieli pokazać, że pamięć o Aleksandrze Fredrze wciąż żyje.

Podczas antraktu udało się nam porozmawiać z aktorami. Maria Knopek powiedziała, że teatr «Fredreum» istnieje już 147 lat i jest najstarszym teatrem nie tylko w Polsce, ale też w Europie: «Pracuję tutaj od 52 lat. Nasz teatr jest szczególnie z tego powodu, że wszyscy aktorzy pracują absolutnie bezinteresownie. Każdy z nas gdzieś pracuje. Na przykład, ja jestem pedagogiem. Teatr to dla nas hobby, to, bez czego nie wyobrażamy swego życia». Maria Knopek dodała, że aktorzy czują się w Czortkowie, jak w domu: «Przytulne miasto, podobne do Przemyśla. Nasze miasteczka są podobne pod kątem architektonicznym i krajobrazowym».

Drugie przedstawienie, «Oświadczyń» Antona Czechowa, sprawiło wrażenie na publiczności. Po występie teatralnym widzowie nagrodzili gości kwiatami i oklaskami.

Natalia Iwanciw, dzięki której aktorzy z Przemyśla zawitali do Czortkowa, opowiedziała, że Centrum Kultury i Języka Polskiego współpracuje z Państwową Wyższą Szkołą Wschodnioeuropejską w Przemyślu. «Dzięki tej uczelni udało się nawiązać kontakty z teatrem. Chcę podziękować Wiktorowi Szepecie za bezpłatne użyczenie sali, a także Josypie Owad i wszystkim pracownikom Budynku Kultury za pomoc. Także we własnym imieniu wyrażam wdzięczność Wasyłowi Bartyńskiemu, właścicielowi hotelu «Hetman» za bezpłatne pokoje dla aktorów» – powiedziała prezes CKiJP.

Mariana POLAŃSKA
Foto autorki

На запрошення директора Центру польської культури та мови Наталії Іванців до Чорткова на фестиваль комедії завітали представники Драматичного товариства імені Александра Фредро «Fredreum» у Перемишлі.

Першого дня перебування в Чорткові, 14 жовтня, актори завітали на творчий вечір ансамблю естрадно-спортивного танцю «Наталі». Гості потім ділилися враженнями: «Такі таланти в дітей, такий високий професійний рівень підготовки! Їх неодмінно має побачити світ, потрібно виступати не лише в межах міста чи країни, а їхати до Європи, щоб усі мали змогу насолодитися талановитими високопрофесійними постановками».

Другого дня поціновувачів театру вітав увесь акторський склад театру «Fredreum». Гості з Перемишля привезли до показу дві вистави. Переглянути спектаклі до районного будинку культури прийшло багато глядачів. Відвідали театральне свято і гості з Копичинців – 35 учнів Суботньої польської школи при парафії Успіння Пресвятої Богородиці.

Першою глядачі побачили гумористичну постановку «Pierwsza lepsza» засновника театру «Fredreum» Александра Фредро. Сьогоднішній керівник театру Кристина Мареш-Кнапек розповіла, що, готуючи цю виставу, труп хотіла продемонструвати, що пам'ять про Александра Фредро не згасне ніколи.

В антракті нам вдалося поспілкуватися з акторами. Марія Кнапек зазначила: «Театр існує вже 147 років і є найстарішим театром не лише в Польщі, але й у Європі. Я тут працюю вже 52 роки. Особливість нашого театру полягає в тому, що всі актори працюють абсолютно безкоштовно. У кожного з нас є робота. Я, наприклад, педагог. А театр для нас – це хобі, те, без чого ми не уявляємо свого повноцінного життя. До речі, в Чорткові почуваємося як удома. Затишне місто, схоже на Перемишль. Наші містечка подібні й архітектурою, і рельєфами».

Друга вистава, «Освідчини» Антона Чехова, справила незабутнє враження на глядачів. Після театального дійства вдячна публіка засипала гостей квітами та оваціями.

Наталія Іванців, завдяки якій актори з Перемишля завітали до Чорткова, розповіла, що Центр польської культури та мови співпрацює із Державною вищою східноєвропейською школою в Перемишлі. «Завдяки цьому навчальному закладу мені вдалося зв'язатися з театром. Хочу подякувати Віктору Шепеті за безкоштовно наданий зал, також Йосипу Овод і всім працівникам будинку культури за допомогу, і велика подяка особисто від мене для Василя Батріна, власника готелю «Гетьман», за безкоштовні номери для проживання акторів», – зазначила керівник Центру польської культури та мови.

Мар'яна ПОЛЯНЬСКА
Фото авторки

Próby w Kowlu

Uczestnicy projektu teatralnego spotkali się 16 października w Kowlu na drugiej wspólnej próbie. Najpierw odbyło się powitanie gości w sali Szkoły Polskiej, potem był spacer po mieście.

Najważniejszą częścią spotkania była próba na scenie w Szkole Muzycznej. Aktorzy z Równego i z Kowla przećwiczyli całą sztukę, jej poszczególne akty i sceny. Był ruch na scenie, aranżowanie wyjść, wejść, zmian scenografii, muzyki i piosenek. Próba trwała trzy godziny.

Około godziny 17.00 wszyscy zmęczeni, ale usatysfakcjonowani, po dobrze przeżytym, ciekawym dniu pożegnali się.

Spotkanie dało dużo do myślenia i uświadomiło ogrom zadań stojących przed uczestnikami projektu: uczenie się na pamięć ról, ograniczenie liczby miejsc dla dziejących się wydarzeń w sztuce, przygotowanie kostiumów, scenografii, ciekawe zagranie na scenie i wyrażenie swoich myśli o polskości.

Wiesław PISARSKI,
nauczyciel skierowany do Kowla przez ORPEG

Репетиції в Ковелі

16 жовтня в Ковелі учасники театального проекту зустрілися на другій спільній репетиції. Спочатку привітали гостей у польській школі, а потім разом прогулялися містом.

Найважливішою частиною зустрічі була репетиція на сцені в музичній школі. Актори з Рівного та Ковеля провели репетицію всього спектаклю, окремих актів та сцен. Вони працювали на сцені, зокрема тренувалися виходити та сходити, змінювали декорації, розучували пісні. Репетиція тривала три години.

Близько 17.00 всі втомлені, але задоволені після цікаво проведеного дня, попрощалися.

Зустріч змусила задуматися та усвідомити масштаб завдань, які стоять перед учасниками проекту: потрібно вивчити напам'ять тексти, зменшити кількість місць, де відбуваються дії спектаклю, підготувати костюми, декорації, навчитися цікаво відтворювати роль на сцені та передавати свої думки.

Веслав ПІСАРСЬКИЙ,
учитель, скерований у Ковель організацією ORPEG

Informacja wołyńska Волинська інформація

На капітальний ремонт давньої луцької вулиці Кривий Вал виділили 4,67 млн грн.

.....

Remont zabytkowej łuckiej uliczki Krywyj Wał będzie kosztował miasto 4,67 mln hrywien.

.....

Волинська молодь впорядкувала українські поховання в селі Малкуві гміни Мірче Грубешівського повіту Люблінського воєводства.

.....

Młodzież z Wołynia uporządkowała ukraiński cmentarz we wsi Małków gmina Mirce w powiecie hrubieszowskim (woj. lubelskie).

Селяни з Брища, що неподалік Луцька, виступають проти будівництва сміттєспалювальної печі поблизу полігону твердих побутових відходів.

.....

Mieszkańcy wsi Bryszcze w pobliżu Łucka protestują przeciwko budowie spalarni odpadów, mającej powstać w sąsiedztwie wysypiska śmieci.

У Волинському краєзнавчому музеї презентували знахідки з Гнідавської гірки в Луцьку, виявлені археологами в урочищі під час двох розкопок.

.....

Wołyńskie Muzeum Krajoznawcze prezentowało znaleziska z Hnidawskiej Górki na przedmieściach Łucka odkryte przez archeologów.

Ціна вхідного квитка до Луцького замку становить чи не найменше серед інших замків України – 10 грн.

.....

Cena biletu wejściowego do Łuckiego Zamku jest jedną z najniższych na Ukrainie – to tylko 10 hrywien.

20 жовтня, у Всеукраїнський день боротьби із захворюванням на рак молочної залози, у центрі Луцька працював пересувний маммограф.

.....

20 października – Ogólnoukraiński Dzień Walki Z Rakiem Piersi. Z tej okazji w centrum Łucka działał mamobus.

До Луцького монастиря Святого Василя Великого передали частинку мощей Святого Папи Яна Павла II.

.....

Łuckiemu klasztorowi Świętego Bazylego Wielkiego przekazano część relikwii świętego Jana Pawła II.

Генеральне консульство РП в Луцьку

Останні бортники Кшиштоф Хейке

Відкриття
30 жовтня о 15.00
в «Галереї мистецтв»
ВОНСХУ,
вул. Лесі Українки 24а

2016 30.10
08.11

Jak modernizował się Łuck

Як модернізовувався Луцьк

«Łuck i modernizm: jak epoka zmieniała miasto» – wykład na ten temat dla mieszkańców Łucka wygłosił 18 października krajoznawca Oksandr Kotys.

Na spotkaniu w księgarni «Є» Oksandr Kotys opowiedział, jak Łuck zmieniał się przez ostatnie 200 lat, jak rozwijała się architektura miasta i mieszkańcy jakich narodowości w nim mieszkali. Opowieściom Oksandra Kotysa towarzyszyły zdjęcia archiwalne i współczesne – ukazujące Łuck, wycinki ze starych gazet i przewodników.

Krajoznawca i dziennikarz na wstępie powiedział, że celem wykładu jest pokazanie wpływu tendencji modernistycznych, zwłaszcza europejskich, na rozwój Łucka.

Modernizacja przede wszystkim zależy od ciągłego wzrostu gospodarczego, czyli rozwoju przedsiębiorstw. W Łucku w latach 1880. było tylko 6 fabryk. Produkowały one mydło, tytoń, świece, masło, piwo i farby. Główna część przemysłu była w rękach prywatnych przedsiębiorców, których w 1903 r. było 665. Prelegent zauważył, że już na początku XX w. w mieście zostały otwarte duże fabryki, niektóre z nich są czynne do dziś.

Oksandr Kotys opowiedział zgromadzonemu o powstaniu pierwszych linii kolejowych w pobliżu Łucka, otwarciu dworca kolejowego, nowych połączeń komunikacyjnych, zwłaszcza w kierunku Lwowa, o zmianach w planowaniu miejskim, budowaniu nowych dzielnic mieszkaniowych i przemysłowych, pojawieniu się pierwszych trolejbusów na łuckich uliczkach itp.

Poruszył także kwestię urbanizacji i demografii. Podkreślił, że według teorii niemieckiego socjologa Karla Wolfganga Deutscha, społeczeństwo jest uważane za modernistyczne dopiero wtedy, gdy ponad 50 % ludności stanowią

mieszkańcy miast. Obwód wołyński sięgnął tego poziomu dopiero w 2000 r., natomiast większość miast europejskich od razu po II wojnie światowej.

Jeśli chodzi o demografię, to Łuck jest jednym z nielicznych miast Ukrainy, gdzie wciąż widać pozytywny wzrost populacji. Liczba osób w mieście zaczęła masowo wzrastać jeszcze na początku XX w.

W ubiegłym wieku Łuck zmieniał się także pod względem narodowościowym. W 1930 r. większość mieszkańców miasta (22 tys., czyli około 67 %) stanowili Żydzi. Również wielu było Polaków, Czechów, Niemców i in. Od 1939 do 1979 r. zaszły istotne zmiany: zniknięcie Żydów i przedstawicieli innych mniejszości narodowych, napływ chłopów ukraińskich oraz Rosjan. Prelegent podkreślił, że mniej niż 5 % obecnej ludności miasta stanowią rdzenni mieszkańcy Łucka; wyniosł to na podstawie faktu, że akurat tyle osób «pamięta» przedwojenny Łuck.

Pod koniec Oksandr Kotys zwrócił uwagę, że aby móc głębiej zrozumieć stan współczesny Łucka, należałoby omówić postmodernistyczne procesy w mieście. Prawdopodobnie, czekają nas następne, nie mniej ciekawe wykłady krajoznawcy o historii Łucka.

Olga SZERSZEŃ

«Луцьк і модернізм: як епоха змінювала місто» – лекцію під такою назвою для лучан провів 18 жовтня краєзнавець Олександр Котис.

На зустрічі в книгарні «Є» дослідник розповів, як індустріально змінювався Луцьк за останні 200 років, як місто архітектурно вдосконалювалося та жителі яких національностей колись його населяли. Свої оповідки Олександр Котис супроводжував архівними та сучасними фотографіями луцьких місцин, вирізками зі старих gazet i путівників.

Краєзнавець i журналіст на початку зазначив, що мета його лекції – вписати Луцьк у світовий контекст модернізації, показати, як тогочасні тенденції, зокрема європейські, впливали на розвиток міста на Волині.

Модернізація, перш за все, залежить від безперервного економічного зростання, тобто запровадження й розвитку діяльності підприємств. Так, у Луцьку в 1880-х рр. було тільки 6 фабрик (миловарна, тютюнова, свічарна, маслобійна, browarna та фарбувальна), основну ж частину промисловості зосереджували у своїх руках приватні майстри, яких у 1903 р. нараховували 665. Лектор зауважив, що вже на початку XX ст. у місті відкривають великі заводи, деякі з них працюють і до сьогодні.

Розказав Олександр Котис присутнім і про появу перших гілок залізниці неподалік Луцька, відкриття залізничного вокзалу, запровадження нових сполучень, зокрема до Львова, зміну міського планування, розбудову житлових i промислових кварталів, появу перших тролейбусів на луцьких вуличках тощо.

Краєзнавець порушив теж питання урбанізації та демографії. Зокрема, зазначив, що,

відповідно до критерію німецького соціолога Карла Дойча, суспільство можна вважати модерним лише тоді, коли більше 50 % населення становлять жителі міст. Волинська область досягнула цього рівня у 2000 р., більшість же європейських країн – ще після Другої світової війни.

Якщо йде мова про демографію, то Луцьк – одне з небагатьох міст України, де досі спостерігаємо позитивний приріст населення. Кількість осіб у місті почала масово збільшуватися ще від початку XX ст.

Протягом минулого століття змінюється і картина національної приналежності лучан. Так, у 1930 р. більшість (22 тис., приблизно 67 %) становили євреї. Також багато було поляків, чехів, німців та ін. Із 1939 до 1979 р. відбуваються істотні зміни: зникнення євреїв i національних громад, притік українських селян, росіян. Лектор підкреслив, що менше 5 % теперішнього населення міста становлять корінні лучани; цей висновок він зробив на основі того, що саме такий відсоток осіб «пам'ятає» довоєнний Луцьк.

На завершення Олександр Котис звернув увагу на те, що потрібно було б обговорити й особливості постмодерних процесів у Луцьку для того, аби ґрунтовніше зрозуміти його сучасний стан. Імовірно, нас чекають наступні не менш цікаві зустрічі про історію волинського обласного центру від краєзнавця.

Ольга ШЕРШЕНЬ

Filatelistom. Prezent z Łucka

Філателістам. Подарунок із Луцька

Z okazji 400-lecia kościoła katedralnego Świętych Apostołów Piotra i Pawła, położonego na Starym Mieście w Łucku zaprezentowano specjalną okolicznościową kopertę poświęconą jubileuszowi świątyni.

Iz naгоди 400-ліття заснування кафедрального костелу Святих Апостолів Петра і Павла, що у Старому місті в Луцьку, презентували спеціальний конверт, приурочений до ювілею храму.

Filatelistyka, czyli kolekcjonowanie znaczków, kopert, stempli, jest jednym z najbardziej rozpowszechnionych hobby. Na Wołyniu również nie brakuje filatelistów, jednak kopert i znaczków poświęconych Łuckowi jest bardzo mało. Były z wizerunkiem Zamku Lubarta, ku czci Łesi Ukrainki, w 2015 r. wydano też znaczek przedstawiający łucki dworzec kolejowy, ale łuckie świątynie nigdy nie znalazły się na nich. Teraz ta luka powoli się wypełnia.

Z inicjatywą wydania koperty i znaczka z okazji jubileuszu kościoła wystąpili parafianie tej świątyni, członkowie Domowego Kościoła – ruchu rodzin w Kościele Rzymsko-Katolickim. Prace ozdoby i poligraficzne na ich zlecenie wykonała «Ukrpoczta». Liczba wydanych znaczków i kopert wynosi 100 sztuk. Część z nich już została sprzedana, więc jeśli ktoś chciałby nabyć taką kopertę, musi się pośpieszyć.

Bardzo często, żeby uczcić podobne okazje, znaczki i koperty są specjalnie stemplowane. Zwykle to się odbywa w dniu prezentacji za pomocą specjalnie przygotowanego stempla, na którym podana jest data. Tym razem też użyto specjalnej pieczęci, ale daty na niej nie było. W środku pieczęci znajduje się monogram IHS, a w jego otoku łaciną napisano «Sigillum Ecclesiae Cathedralis Luceoriensis». Monogram IHS jest akronimem imienia Jezus (po grecku). W XVII w. wybrało go na swoje godło Towarzystwo Jezusowe, czyli Zakon Jezuitów. Jest kilka wersji

rozszyfrowania tego monogramu. Jezuita tłumaczył to na swój sposób: «Iesus Humilis Societas», czyli Pokorne Towarzystwo Jezusowe. To właśnie Jezuita, którzy przybyli do Łucka na początku XVII w., założyli i wybudowali łucką świątynię.

Kupić pamiątkowe koperty i znaczki można w kiosku w katedrze Świętych Apostołów Piotra i Pawła przy ulicy Katedralnej 1 w Łucku.

Anatolij OLICH

Filatelija, tobo kolekcjonuвання та вивчення марок, конвертів, штемпелів, – одне з найбільш розповсюджених хобі. На Волині теж не бракує філателістів, а от конвертів та марок, присвячених Луцьку, було видано не так уже й багато. Із зображенням замку Любарта були, присвячені Лесі Українці теж були, у 2015 р. випустили також марку із зображенням луцького залізничного вокзалу, а от із храмами якось не склалося. Тепер ця прогалина поступово заповнюється.

Ініціаторами виготовлення конверта та марок до ювілею костелу стали парафіяни цього

храму, члени «Домашньої Церкви» – сімейного руху в Римо-католицькій церкві. Дизайнерські та поліграфічні роботи на їхнє замовлення виконала «Укрпoczta». Тираж i марок, i конвертів – всього 100 штук. Частина їх уже розійшлася, тому, якщо хтось захоче придбати такий конверт, варто поспішити.

Дуже часто, щоб відзначити подібні урочисті події, проводять спеціальне погашення марок та конвертів. Зазвичай це роблять у день презентації спеціально виготовленим штемпелем, на якому вказано дату. Цього разу погашення частини конвертів теж проводили спеціальною печаткою, щоправда, без зазначення дати. В центрі печатки знаходиться монограма IHS, а навколо неї латинською мовою написано: «Sigillum Ecclesiae Cathedralis Luceoriensis». Монограма IHS є акронімом імені Ісус (із грецької мови). У XVII ст. її обрало своїм гербом Товариство Ісуса, тобто Єзуїтський орден. Є кілька версій розшифрування цієї монограми, єзуїти інтерпретували її по-своєму: «Iesus Humilis Societas», тобто смиренне Товариство Ісуса. Саме єзуїти, які прибули до Луцька на початку XVII ст., засновники та будівничі луцького храму.

Придбати пам'ятний конверт із маркою можна в кіоску в костелі Святих Апостолів Петра і Павла (вулиця Кафедральна, 1).

Анатолій ОЛИХ

Nauczyciele wymieniali się doświadczeniem

Учителі обмінювалися досвідом

W październiku Fundacja «Wolność i Demokracja» gościła w Warszawie przedstawicieli polskich i polonijnych organizacji, a także nauczycieli języka polskiego.

У жовтні фундація «Свобода і демократія» приймала у Варшаві представників польських і полонійних організацій, а також учителів польської мови.

Wizytę rozpoczęła całodzienna wycieczka po historycznym centrum Warszawy, a już następnego dnia uczestnicy rozpoczęli tak zwaną wizytę studyjną. Jej celem było zapoznanie się gości z działalnością polskich szkół, poczynając od szkoły podstawowej a kończąc na liceum: przedstawiciele organizacji polskich i nauczyciele odwiedzali szkoły, obserwowali proces nauczania, rozmawiali z pedagogami – wszystko po to, żeby wymienić się pozytywnym doświadczeniem pracy z dziećmi i, być może, zacząć współpracę z polskimi ośrodkami edukacyjnymi.

W wizycie wzięli udział przedstawiciele szkół i organizacji polskich m.in. z obwodu kirowskiego, rówieńskiego, winnickiego, kijowskiego, chmielnickiego, tarnopolskiego, lwowskiego i iwanofrankowskiego. Dla zapoznania się z doświadczeniem poszczególnych szkół uczestnicy zostali podzieleni na grupy.

Nasza grupa – przedstawicielki tarnopolskiego, lwowskiego i chmielnickiego – odwiedziła pewną wyjątkową szkołę. Formalnie to typowy zespół szkół w miejscowości wiejskiej, położony 10 kilometrów od Warszawy, w Dziekanowie Leśnym. Pracują tutaj bardzo kreatywni, życzliwi i przyjaźni pedagodzy. Mam nadzieję, że ta znajomość zaowocuje późniejszą współpracą.

Na koniec pięciodniowej wizyty goście z Ukrainy zwiedzili siedzibę Sejmu i Senatu, a także obserwowali obrady jednej z roboczych grup.

Wizyta studyjna została zorganizowana przez Fundację «Wolność i Demokracja», a sfinansowana przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Maryna WOJNOWA
Foto: Fundacja «Wolność i Demokracja»

Перебування вчителів та членів польських організацій у Варшаві розпочалося із цілоденної екскурсії історичним центром міста, а вже наступного дня учасники приступили до так званого студійного візиту. Його метою було ознайомлення гостей із діяльністю польських шкіл, починаючи від початкової школи та закінчуючи ліцеєм. Представники товариств і вчителі відвідували школи, спостерігали за процесом навчання, спілкувалися з педаго-

гічним колективом для того, щоб обмінятися позитивним досвідом роботи з дітьми і, можливо, започаткувати співпрацю з польськими навчальними закладами.

В обміні досвідом взяли участь представники шкіл та польських організацій, зокрема, з Кіровоградської, Рівненської, Вінницької, Київської, Хмельницької, Тернопільської, Львівської та Івано-Франківської областей. Для відвідування шкіл усіх учасників обміну поділили на групи.

Наша група, яка нараховувала по одній представниці Тернопільської, Хмельницької та Львівської областей, побувала у справді особливій школі. Формально це типовий комплекс шкіл у сільській місцевості за 10 км від Варшави, в Дзеканові Лесьному. Фактично ж школа дуже вирізняється, передусім своїми педагогами, їхньою креативністю, відданістю праці й особливим ставленням до учнів. Маємо надію, що знайомство із цим навчальним закладом переросте у подальшу плідну співпрацю.

На завершення п'ятиденного візиту гості з України відвідали Сейм і Сенат, а також були присутніми на засіданні однієї з робочих груп.

Навчальний візит організувала фундація «Свобода і демократія», а профінансувало Міністерство національної освіти Польщі.

Марина ВОЙНОВА
Фото: фундація «Свобода і демократія»

Szkolenia w Zamłynie

W ubiegłym tygodniu, przy udziale Konsulatu Generalnego RP w Łucku, w Centrum Integracji Zamłynie rozpoczęły się szkolenia «Przygotowanie kadry na rzecz tworzenia projektów i zarządzania projektami opartymi o finansowanie zewnętrzne».

Do Zamłyna na Wołyń przyjechali przedstawiciele samorządów i organizacji pozarządowych z Łuckiego okręgu konsularnego. Szkolenia prowadził Marcin Grabski z Wydziału Rozwoju Miasta Zamość. Z uczestnikami spotkali się też konsulowie z KG RP w Łucku Teresa Chruszcz i Marek Zapór.

Szkolenia mają na celu przygotowanie uczestników do wyszukiwania i wykorzystywania funduszy europejskich. Część praktyczna warsztatów polegała na zapoznaniu się z mechanizmami funkcjonowania różnych programów i metodami poszukiwania pieniędzy dla realizacji projektów. Najwięcej uwagi poświęcono zapoznaniu uczestników z Programem Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014–2020.

Uczestnicy szkolenia uczyli się realizować swoje przyszłe projekty. Wielu z nich wybrało do opracowania temat, poświęcony któremuś z priorytetowych kierunków programu, na przykład popularyzacji lokalnej kultury, ochronie dziedzictwa historycznego, wzmocnieniu więzi kulturowych i historycznych, podniesieniu atrakcyjności regionu i potencjałowi lokalnych społeczności.

Na zakończenie szkoleń odbyły się nieformalne rozmowy. Atmosfera spokoju oraz miejscowość, w której położone jest Centrum Integracji nikogo nie pozostawiły obojętnym. Po zakończeniu pierwszego etapu, uczestnicy szkoleń opuścili Zamłynie z nowymi pomysłami i planami na przyszłość.

Szkolenia zostały sfinansowane z programu polskiego MSZ «Polska Pomoc».

Jarosław KOWALCZUK,
Centrum Kulturalno-Edukacyjne
imienia Tomasza Oskara Sosnowskiego
Foto autora

Навчання в Замлинні

Минулого тижня за підтримки Генерального консульства РП у Луцьку в Інтеграційному центрі «Замлиння» розпочався тренінг «Підготовка кадрів для створення проектів та управління проектами, що базуються на зовнішньому фінансуванні».

До Замлиння на Волині з'їхалися представники органів місцевого самоврядування та громадських організацій із Луцького консульського округу. Тренінг проводив Марцін Грабський із відділу розвитку міста Замостської міської ради. Спілкувалися з учасниками також консули Польщі в Луцьку Тереза Хрущ і Marek Zapór.

Мета програми – підготовка учасників до пошуку та використання європейських коштів. Практична частина полягала в навчанні механізмів функціонування різних програм і методів залучення коштів на реалізацію проектів. Основну увагу зосередили на глибокому ознайомленні учасників із Програмою транскордонного співробітництва Польща-Білорусь-Україна 2014–2020.

Учасники тренінгу вчилися реалізовувати свої майбутні проекти. Багатьох зацікавив один із пріоритетних напрямків програми – популяризація місцевої культури, збереження історичної спадщини, зміцнення культурних та історичних зв'язків, підвищення привабливості регіону та потенціалу місцевих громад.

Потім були неформальне спілкування й відпочинок. Атмосфера спокою, поєднання з природою інтеграційного центру не залишила нікого байдужим. Завершивши перший етап навчання, всі роз'їхалися по домівках із новими ідеями й планами на майбутнє.

Тренінг відбувся завдяки фінансуванню в рамках програми Міністерства закордонних справ Польщі «Польська допомога».

Ярослав КОВАЛЬЧУК,
Культурно-просвітницький центр
імені Томаша Оскара Сосновського
Фото автора

Na Rówieńszczyźnie uczczono pamięć o Kraszewskim

На Рівненщині вшанували Юзефа-Ігнація Крашевського

We wsi Horodziec (rejon włodzimierzcki w obwodzie rówieńskim) w XIX w. mieszkali i gościli znani Polacy. 18 października przekonali się o tym goście festiwalu literackiego «Horodziecki autograf» podczas otwarcia w bibliotece publicznej wystawy krajoznawczej «Horodzieckie ścieżki znanych ludzi».

У Городці Володимирецького району Рівненської області у XIX ст. жили й гостювали відомі польські діячі. 18 жовтня в цьому переконалися гості літературного свята «Городецький автограф» під час відкриття в публічній бібліотеці краєзнавчої експозиції «Городецькі стежки відомих людей».

Вистава, która składa się z czterech gablot informacyjnych i makiety siedziby rodu Urbanowskich, powstała nieprzypadkowo. Horodziec ma ciekawą historię. Tutaj urodziło się i przyjeżdżało wiele wybitnych osób, w tym Józef Ignacy Kraszewski, Władysław Syrokomla, Tadeusz Jerzy Stecki, Napoleon Orda i inni. «Magnesem» przyciągającym działaczy społecznych oraz przedstawicieli świata kultury i literatury do Horodźca był przedstawiciel rodu Urbanowskich – bibliofil i kolekcjoner Antoni Urbanowski (ok. 1770–1842).

W gablotach wystawowych umieszczono informacje o historii rodu Urbanowskich i bibliotecze Antoniego Urbanowskiego, o przyjaźni rodziny Urbanowskich i Józefa Ignacego Kraszewskiego. Słynny polski pisarz, historyk, malarz Józef Ignacy Kraszewski (1812–1887) odwiedzał Horodziec, zatrzymywał się w domu Urbanowskich, ożenił się z Zofią Woronicz, bratanicą żony Antoniego Urbanowskiego oraz poety Jana Pawła Woronicza. W oparciu o materiały wołyńskie i poleskie – Kraszewski napisał szereg powieści, a także pozostawił po sobie dużo wspomnień i obrazów o Polesiu, w tym też o Horodźcu. Poszukiwaniem informacji i organizacją wystawy zajmowały się pracowniczki Rówieńskiej Obwodowej Biblioteki Naukowej: Oleksandra Promska, Natalia Wolan, Iryna Dawydzuk.

Głównym elementem wystawy jest makieta siedziby Urbanowskich, wykonana przez Eugenija Malinowskiego z Równego według rysunków i wspomnień Józefa Ignacego Kraszewskiego i akwareli Napoleona Ordy.

W spotkaniu uczestniczyli: konsul Konsulatu Generalnego RP w Łucku Elżbieta Zielińska, przedstawiciele Wydziału Kultury i Turystyki Rówieńskiej Państwowej Administracji Obwodowej, wybitni ukraińscy pisarze, muzealnicy i bibliotekarze z obwodu rówieńskiego i województwa lubelskiego, mieszkańcy wsi. Wszyscy podziwiali odmienioną wiejską bibliotekę, która zaskoczyła gości współczesnym wyposażeniem i nowymi usługami.

Dyrektor Muzeum Józefa Ignacego Kraszewskiego w Romanowie Krzysztof Bruczuk i badaczka życia i twórczości słynnego polskiego pisarza Anna Czobodzińska-Przybysławska podziękowały inicjatorom projektu za uczczenie pamięci Kraszewskiego.

Przygotowana przez bibliotekę ekspozycja ma na celu poprawę atrakcyjności turystycznej Horodźca i zachowanie dziedzictwa kulturowego kraju. Bibliotekarz zawsze jest tu gotowy do oprowadzenia wycieczki i opowieści o nieznanym faktach z życia wsi i jej słynnych mieszkańców.

Oleksandra PROMSKA

Виставка, яка складається з чотирьох інформаційних стендів та макету садиби Урбановських, з'явилася не випадково, адже Городець має цікаву історію. Тут народилося й перебувало багато відомих людей, серед яких – Юзеф-Ігнацій Крашевський, Владислав Сирокомля, Тадеуш-Єжи Стецький, Наполеон Орда та інші. «Магнітом», який приваблював громадських, культурних, літературних діячів до Городця, був представник польського роду Урбановських – бібліофіл та колекціонер Антоній Урбановський (приблизно 1770–1842).

До експозиційних стендів увійшли відомості про історію роду Урбановських та бібліотеки Антонія Урбановського, дружні стосунки Урбановських і Юзефа-Ігнація Крашевського. Відомий польський письменник, історик, художник Юзеф-Ігнацій Крашевський (1812–1887) відвідував Городець, жив у родині Урбановських, одружився із Софією Воронич – племянницею дружини Антонія Урбановського

та єпископа й поета Яна-Павла Воронича. Письменник створив низку повістей на волинсько-польських матеріалах та залишив багато фактичних творів (спогадів, малюнків) про Полісся та Городець зокрема. Пошуком відомостей та оформленням виставки займався творчий колектив Рівненської обласної наукової бібліотеки (Олександра Промська, Наталія Волян, Ірина Давидчук).

Центральний елемент експозиції – макет садиби Урбановських, виконаний рівненським макетувальником Євгенієм Маліновським за малюнками й спогадами Юзефа-Ігнація Крашевського та акварелями Наполеона Орди.

Учасники свята – konsul Генерального консульства РП у Луцьку Ельжбета Зелінська, представники управління культури і туризму Рівненської облдержадміністрації, відомі українські письменники, музейні фахівці та бібліотекарі Рівненської області та Люблінського воєводства, жителі села – були вражені оновленням обличчям сільської бібліотеки, яка зустріла їх сучасним інтер'єром і новими послугами.

Директор Музею Юзефа-Ігнація Крашевського в Романові Кшиштоф Бручук та дослідниця життя й творчості відомого польського письменника Анна Чободзінська-Пшибиславська подякували ініціаторам проекту за вшанування пам'яті Крашевського.

Краєзнавча експозиція, підготовлена завдяки проектній діяльності бібліотеки, покликана підвищити туристичну привабливість Городця та забезпечити збереження культурної спадщини краю. Бібліотекар-екскурсовод готовий зустріти гостей Городця та розповісти про невідомі сторінки життя села та його знамих мешканців.

Oleksandra PROMSKA
Фото авторки

A co Ty wiesz o Janie Pawle II?

Po raz drugi w Szkole Polskiej w Kowlu odbył się konkurs wiedzy o Janie Pawle II.

Najpierw obejrzeliśmy krótki film przybliżający postać człowieka bardzo bliskiego sercom wielu Polaków. Potem uczestnicy konkursu odpowiadali na pytania za 2, 4 lub 6 punktów. Jeśli dany uczestnik nie znał odpowiedzi na pytanie, odpowiadała osoba, która zgłosiła się jako pierwsza i tak powiększała swoją pulę punktów.

Uczestnicy konkursu otrzymali nagrody rzeczowe i dyplomy, ale nie to było najważniejsze. Naszym konkursem uczciliśmy najwybitniejszego Polaka z okazji XVI Dnia Papieskiego odbywającego się w tym roku pod hasłem «Bądźcie świadkami miłosierdzia» oraz pogłęбилиśmy wiedzę o Nim.

Wiesław PISARSKI,
nauczyciel skierowany do Kowla przez ORPEG

А що ви знаєте про Яна Павла II?

Уже вдруге в польській школі в Ковелі відбувся конкурс знань про Яна Павла II.

Спочатку всі подивилися короткий фільм, який розповідає про постать людини, дуже близької серцям багатьох поляків. Потім учасники конкурсу відповідали на запитання, за які отримували 2, 4 або 6 балів. Якщо учасник не знав відповіді на запитання, то відповідав той, хто перший зголошувався, і так збільшував суму своїх балів.

Учасники отримали призи та дипломи, але це було не найголовніше. З нагоди відзначення XVI Папського дня ми вшанували найвидатнішого поляка, а також поглибили знання про нього завдяки конкурсу, який цього року відбувся під девізом «Будьте свідками милосердя».

Веслав ПІСАРСЬКИЙ,
учитель, скерований у Ковель організацією ORPEG

Informacje Lubelskie

■ Знаны в Lubelskiem społecznik, ksiądz Andrzej Puzon – proboszcz Parafii Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Hrubieszowie – już dwukrotnie jeździł i to nie tylko z dorosłymi mieszkańcami hrubieszowskiego, także z dziećmi z hrubieszowskich szkół, głównie z Horodła, aby porządkować mogiły na Wołyniu. Kilkadziesiąt osób porządkowało mogiły swych najbliższych oraz na przykład w Bielinie i we Włodzimierzu Wołyńskim, mogiły żołnierzy, poległych we wrześniu 1939 r. podczas agresji sowieckiej na Polskę. Na wielu uporządkowanych mogiłach zapalono znicze.

■ 14 października obchodziliśmy w Polsce Dzień Edukacji Narodowej czyli Dzień Nauczyciela. W Lubelskiem było to święto 30 tys. nauczycieli, w tym 6 tys. w gimnazjach, które od września 2017 r. mają być zlikwidowane. Jednak, jak zapowiada Ministerstwo Edukacji Narodowej, nikt z tych nauczycieli nie zostanie zwolniony, będą zatrudnieni w innych resortach szkolnictwa.

■ Profesor Krzysztof Penderecki, wybitny kompozytor, dyrygent i działacz kultury, otrzymał tytuł doktora honoris causa Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Krzysztof Penderecki komponuje dużo utworów sakralnych, a otrzymał to najwyższe odznaczenie podczas zorganizowanego na tej uczelni Kongresu Kultury Chrześcijańskiej. Kongres zainaugurował obchody 100-lecia tej najstarszej lubelskiej uczelni.

■ Kończy się budowa zachodniej części obwodnicy Lublina, a drogowcy koncentrują obecnie swoje roboty na drodze szybkiego ruchu S19 w stronę Rzeszowa. Trasa szybkiego ruchu S19 jest szczególnie ważna. Wiedzie od Helsinek, przez Słowację, Rumunię, Turcję, aż do Azji. Jednocześnie lubelscy drogowcy przygotowują się teraz do rozpoczęcia budowy drogi S17 od Kurowa w kierunku Warszawy.

■ Zarząd województwa lubelskiego liczy na inwestorów z chińskiej prowincji Zhejiang, którzy w ubiegłym gościli w Lubelskiem na początku października. Podobno są zainteresowani zainwestowaniem w przemysł chemiczny, górnictwo i sadownictwo, ale ich największą ciekawość miały wzbudzić właśnie złoża bursztynu na terenie gminy Niedźwiada koło Lubartowa. Przetarg na poszukiwanie cennego surowca powinien zostać ogłoszony w ciągu miesiąca.

■ 81 mln euro trafi na Lubelszczyznę i do innych regionów wschodnich na współpracę transgraniczną Polska–Białoruś–Ukraina. Pieniądze mogą brać samorządy pod warunkiem, że współpracują z tymi państwami przygranicznymi w ramach Programu Współpracy Transgranicznej.

■ Od początku nowego sezonu grzewczego lubelska Straż Miejska przeprowadziła 300 kontroli pieców, z których wydobywał się dym. Sporządzono 30 mandatów na łączną sumę 5,5 tys. złotych za niedozwolone spalanie śmieci w piecach.

■ Lubelski sąd nakazał aresztowanie na trzy miesiące dwóch Wietnamczyków, których policja zatrzymała na plantacji konopi indyjskich w Krzczonowie. Wartość uprawy oszacowano na sumę 3,5 mln złotych. Z tej ilości konopi można zrobić 50 kg marihuany. Ostatnio w Lubelskiem wzmożono kontrole pod kątem szukania konopi indyjskich, z których robi się groźny dla życia człowieka narkotyk.

■ Ponad 800 mln zł wynosi budżet drugiego konkursu z Programu Polska Wschodnia na inwestycje drogowe, które polepszą sieć drogową regionu, a tym samym podniosą jego konkurencyjność.

■ 73,5 tys. zł zapłaci Lublin za nowe mapy turystyczne. Pojawiają się one w gablotach ustawionych przy głównych dworcach, na pl. Zamkowym, obok Galerii Centrum, przed Ogrodem Saskim, przy muzeum na Majdanku, Chatce Żaka, skansenie, hali przy Al. Zygmuntońskiej, hali Globus, koło szpitala przy ul. Jaczewskiego, w pobliżu politechniki, nad zalewem, przy Wieniawskiej, Lubartowskiej, Królewskiej, Jezuickiej i Krężnickiej. Zostaną opracowane mapy formatu A3 w dwóch wersjach: dwustronnej i składanej. Każdej wersji ma być po 20 tys. sztuk w języku polskim i po 5 tys. w języku angielskim, niemieckim, rosyjskim i ukraińskim.

■ Złotówka za minutę – tyle kosztuje korzystanie z drugiego w Polsce systemu wypożyczania samochodu miejskiego. Pobierana jest także opłata aktywacyjna – 149 złotych. Warunkiem przystąpienia do Lubelskiego Samochodu Miejskiego jest wypełnienie formularza zgłoszenia oraz posiadanie prawa jazdy kat. B. Po weryfikacji danych użytkownika, jego konto zostaje aktywowane. W koszcie wypożyczenia mieści się paliwo, ubezpieczenie oraz opłaty za parkowanie w Lublinie. Koszty wypożyczenia są ściągane z konta użytkownika, doładowywanego przedpłaconą kartą – 20-, 50- lub 100-złotową. Opłaty z konta są pobierane automatycznie po każdym zakończonym wynajmie.

■ Lublin będzie jednym z sześciu polskich miast, w których tanie linie lotnicze Ryanair przeprowadzą nabór na członków personelu pokładowego. Przewoźnik w pierwszym kwartale przyszłego roku planuje zatrudnić w Polsce 140 pracowników. Na tych, którym uda się pomyślnie przejść proces rekrutacyjny czekają trzyletnie kontrakty z miesięcznym wynagrodzeniem od 1000 do 1400 euro. Kandydaci powinni mieć ukończone 18 lat, minimum średnie wykształcenie i wzrost od 157 do 188 cm. Wśród wymagań są także m.in. umiejętność pływania, biegła znajomość języka angielskiego i dobra sprawność fizyczna oraz posiadanie aktualnego paszportu.

■ W Lublinie został otwarty konsulat honorowy Republiki Austrii. To ósme przedstawicielstwo tego kraju w Polsce, ale pierwsze we wschodniej części kraju. Konsulem honorowym został Piotr Majchrzak, lubelski przedsiębiorca zawodowo i osobiście związany z naddunajskim krajem. Austria jest siódmym państwem, które ma swoje przedstawicielstwo w Lublinie. Obecnie działają tu konsulatory Ukrainy, Wielkiej Brytanii, Niemiec, Francji, Brazylii i Mołdawii.

Adam TOMANEK

Люблінська інформація

■ Відомий у Польщі громадський діяч, ксьондз Анжей Пузон, парох парафії Матері Божої Неустанної Допомоги в Грубешові, вже двічі приїздив, причому не тільки з дорослими місцевими жителями, а також із дітьми з хрубешівських шкіл, переважно з Городла, на Волинь із метою впорядкування могил. Кілька десятків осіб прибирали могили своїх родичів, наприклад у Біліні та Володимирі-Волинському, і могили солдатів, полеглих у вересні 1939 р. під час нападу Радянського Союзу на Польщу. На впорядкованих могилах вони запалили лампадки.

■ 14 жовтня в Польщі відзначали День національної освіти, який називають також Днем учителя. На Люблінщині святкували 30 тис. учителів, зокрема 6 тис. працівників гімназій, які від вересня 2017 р. планують ліквідувати. Проте, як повідомляє Міністерство національної освіти, нікого із цих учителів не звільнять. Їх працевлаштують в інших освітніх установах.

■ Професор Кшиштоф Пендерецький, видатний композитор, диригент і культурний діяч, отримав титул почесного доктора Люблінського католицького університету. Кшиштоф Пендерецький, автор багатьох сакральних творів, отримав цю відзнаку під час організованого в навчальному закладі Конгресу християнської культури, який розпочав урочисті заходи з нагоди 100-річчя ЛКУ.

■ Завершується будівництво західної частини окружної дороги Любліна. Нині всі роботи зосереджено на автостраді S19 у сторону Жешува. Траса S19 надзвичайно важлива. Вона веде від Гельсінкі через Словаччину, Румунію, Туреччину аж до Азії. Люблінські дорожники готуються також до початку будівництва дороги S17 від Курова в напрямку Варшави.

■ Керівництво воєводства розраховує на інвесторів із китайської провінції Жеянґ, котрі відвідали Люблінщину на початку жовтня. Вони зацікавлені інвестиціями в хімічну та вугільну промисловість, а також садівництво, але найбільше їх приваблюють поклади бурштину на території гміни Недзвьяда біля Любартова. Тендер щодо пошуків цінної сировини оголосять протягом місяця.

■ 81 млн євро потрапить на Люблінщину та до інших східних регіонів на транскордонну співпрацю в рамках програми Польща–Білорусь–Україна. Кошти можуть отримати органи самоврядування за умови, що вони співпрацюють із сусідніми державами у рамках програми транскордонної співпраці.

■ Із початку нового опалювального сезону люблінські муніципалі провели 300 перевірок грубок, із яких ішов дим. Було складено 30 протоколів на загальну суму 5,5 тис. злотих через заборону спалювати у грубках сміття.

■ Люблінський суд виніс постанову про тримісячний арешт двох в'єтнамців, котрих поліція затримала на плантації індійської коноплі в Кшчонові. Її вартість поліція оцінила в 3,5 млн злотих. Із такої кількості коноплі можна виробити 50 кг марихуани. Останнім часом на Люблінщині посилили контроль над розповсюдженням індійських конопель, із яких виготовляють небезпечний для людського здоров'я наркотик.

■ Понад 800 млн злотих становить бюджет другого конкурсу програми «Східна Польща для інвестицій у дороги». Це покращить комунікаційну мережу регіону та підвищить його конкурентоздатність.

■ 73,5 тис. злотих виділить Люблін на нові туристичні карти міста. Їх розмістять у вітринах головних вулиць, зокрема на Замковій площі, алеї Зигмунтовській, скансені, у торгових закладах, «Глобусі», перед Саським парком, біля музею в Майданеку, політехніки, «Хатки Жака», затоки, лікарні на вулиці Ячевського, на Венявській, Любартовській, Крулевській, Єзуїтській і Кренжницькій вулицях. У місті розроблять карти формату A3 у двох варіантах: двосторінковому та складальному. Кожна версія матиме тираж 20 тис. екземплярів польською мовою та по 5 тис. англійською, німецькою, російською й українською.

■ 1 злотий за хвилину – вартість користування послугами другого в Польщі прокату міських автомобілів. Водій вносить також так звану активаційну суму – 149 злотих. Умова вступу до «Люблінського міського автомобіля» – написання заяви та пред'явлення дійсних прав категорії В. Після перевірки даних користувача його рахунок активується. У вартість оренди входить пальне, страхування й ціна паркування в Любліні. Сума за користування послугами знімається з рахунку клієнта, який оформив картку передоплати на 20, 50 чи 100 злотих. Кошти знімаються автоматично після кожного випадку використання такого автомобіля.

■ Люблін – один із шести польських міст, у яких лоукостер «Ryanair» проведе набір персоналу для роботи на борту. У першому кварталі наступного року перевізник планує працевлаштувати в Польщі 140 робітників. На тих, кому вдасться успішно працевлаштуватися, чекатимуть трирічні контракти з місячною заробітною платою від 1000 до 1400 євро. Кандидат повинен мати повних 18 років, як мінімум, середню освіту та зріст від 157 до 188 см. Додаткові вимоги: вміння плавати, добре володіння англійською мовою, відмінна фізична форма та дійсний паспорт.

■ У Любліні відкрили почесне консульство Республіки Австрія. Це вже восьме представництво цієї країни в Польщі, але перше на східних теренах країни. Почесним консулом Австрії у Любліні став Пьотр Майхшак, люблінський підприємець, безпосередньо пов'язаний із наддунайською країною. Австрія – сьома держава, що має своє представництво в Любліні. У місті діють також консульства України, Великобританії, Німеччини, Франції, Бразилії та Молдови.

Адам ТОМАНЕК

Rosja w razie dalszych sankcji USA
znajdzie dotkliwą odpowiedź

Wiceszef MSZ Rosji Siergiej Riabkow powiedział, że w razie nasilania przez USA polityki sankcji Moskwa «znajdzie w swoim arsenale» działania, które będą bolesne. Wskazał, że Rosja może podejmować kroki asymetryczne w reakcji na sankcje.

Riabkow określił jako niezgodne z prawdą komentarze, że USA nie mają w Rosji majątku i rachunków bankowych. – To jest nieprawda i kroki symetryczne mogą być całkiem bolesne. A po drugie, elementem naszej odpowiedzi zawsze była możliwość zastosowania środków niesymetrycznych – podkreślił.

Rzeczpospolita

Rosja znajdzie adekwatnu відповідь на по-
дальші санкції США

Заступник керівника МЗС Росії Сергій Рябков сказав, що у випадку посилення з боку США політики санкцій Москва «знайде у своєму arsenali» болісні дії. Він заявив, що Росія може вжити асиметричні заходи як реакцію на санкції.

Рябков назвав неправдивими коментарі про те, що США не мають у Росії майна та банківських рахунків. «Це неправда й симетричні кроки можуть бути цілком болісними. Елементом нашої відповіді завжди була можливість застосування несиметричних засобів», – підкреслив він.

Rzeczpospolita

Kolejne rosyjskie okręty wojenne
zmierzają do Syrii

W drodze do Syrii są okręty rosyjskiej marynarki wojennej – informuje BBC, powołując się na dane norweskiej armii. Norwegowie sfotografowali na wodach międzynarodowych u swoich wybrzeży 8 rosyjskich okrętów, w tym lotniskowiec.

Okręty wyruszyły z Siewieromorska na Morzu Barentsa i kierowały się w stronę Kanału La Manche.

Rosjanie zawiadomili norweskie służby, że ich okręty są w drodze na Morze Śródziemne. Trzy dni temu wojskowe źródła brytyjskie donosiły, że w skład rosyjskiej flotylli wchodzą lotniskowiec «Admirał Kuzniecowa», krążownik rakietowy «Piotr Wielki» oraz niszczyciele klasy «Udałoj».

Polskie Radio

Чергові російські військові кораблі на-
ближаються до Сирії

«На шляху до Сирії – кораблі російського військового флоту», – повідомляє «BBC», посилаючись на дані норвезької армії. Норвежці фотографували у міжнародних водах свого узбережжя 8 російських кораблів, зокрема авіаносець.

Кораблі вирушили з Североморська в Баренцевому морі й направилися в сторону Ла-Маншу.

Росіяни повідомили норвезькі служби, що їхні кораблі знаходяться в дорозі до Середземного моря. Три дні тому британські військові джерела поінформували, що до складу російського флоту входять авіаносець «Адмирал Кузнецов», ракетний крейсер «Петр Великий» і винишувачі класу «Удалой».

Polskie Radio

«Polsce chciano sprzedać Caracale
drożej niż Brazylii czy Kuwejtowi»

Jest nowe postępowanie ws. zakupu śmigłowców dla polskiej armii. – Minister obrony narodowej zaprosił do wstępnych rozmów trzy podmioty, które brały udział w poprzednim przetargu to jest PZL Mielec, Świdnik i Airbus. Chodzi o zakup śmigłowców w ramach pilnej potrzeby operacyjnej zgłoszonej przez Siły Zbrojne RP – powiedziała Beata Perkowska, wicedyrektor Centrum Operacyjnego MON.

Platforma Obywatelska skierowała wniosek do prokuratury w sprawie możliwości popełnienia przestępstwa w związku z przebiegiem przetargu na śmigłowce dla armii. Chodzi o zakończenie przez rząd negocjacji z Francją na zakup śmigłowców Caracal.

W odpowiedzi Beata Perkowska, wicedyrektor Centrum Operacyjnego MON podczas specjalnej konferencji prasowej przypomniała, że rząd PO-PSL od początku przetargu na śmigłowce dla polskiej armii stawiał na pozycji uprzywilejowanej śmigłowce Caracal. – Do tego stopnia, że ówczesny minister obrony narodowej Tomasz Siemonek dokonał bezprawnej zmiany wstępnych założeń techniczno-taktycznych. Polsce chciano sprzedać Caracale drożej niż Brazylii czy Kuwejtowi. Opinia publiczna jest wprowadzana w błąd, jakoby strona francuska miała zagwarantować w Polsce 6 tysięcy miejsc pracy – powiedziała i dodała, że w Łodzi zaproponowano zatrudnienie dla około 200 osób.

TVP Info

Польщі планували продати вертольоти
«Caracal» дорожче, ніж Бразилії чи Кувейту

Розпочато нове слідство у справі купівлі вертольотів для польської армії. «Міністр національної оборони запросив до вступних розмов представників трьох об'єктів, що брали участь у попередньому тендері: «PZL Mielec», «PZL Świdnik» i «Airbus». Ідеться про купівлю вертольотів у рамках термінової операційної потреби, оголошеної Збройними силами РП», – розповіла заступник директора Операційного центру МНО Беата Перковська.

Партія «Громадянська платформа» направила заяву до прокуратури в справі можливого скоєння злочину у зв'язку з проведенням тендеру на вертольоти для армії. Ідеться про за-

2016 | NATO
SCOPE

вершення урядом переговорів із Францією щодо купівлі вертольотів «Caracal».

Заступник директора Операційного центру МНО Беата Перковська під час спеціальної прес-конференції нагадала, що уряд, сформований із «Громадянської платформи» й «Польської селянської партії», від початку тендеру на вертольоти для польської армії ставив у привілейовану позицію «Caracal». «До такого ступеню, що тогочасний міністр національної оборони Томаш Сємоняк здійснив протизаконну зміну попередніх технічно-тактичних засад. Польщі намагалися продати вертольоти «Caracal» дорожче, ніж Бразилії чи Кувейту. Громадськість ввели в оману, обіцяли, що французька сторона мала б забезпечити в Польщі 6 тис. робочих місць», – сказала вона й додала, що в Лодзі запропонували працевлаштуватися приблизно 200 особам.

TVP Info

Szef MON zapowiada budowę śmi-
głowca z Ukrainą

Minister obrony narodowej Antoni Macierewicz poinformował o rozmowach z ukraińskimi producentami.

Po zakończeniu rozmów z francuskim koncernem Airbus w sprawie zakupu 50 śmigłowców wielozadaniowych H225M Caracal, Polska wstępnie rozpatruje oferty PZL Mielec i PZL Świdnik. Jednak jak poinformował Antoni Macierewicz, niezależnie od kontraktu na 50 maszyn, ministerstwo obrony rozmawia z ukraińskimi producentami nt. produkcji środkowoeuropejskiego śmigłowca.

Minister Obrony Narodowej Antoni Macierewicz zapowiedział budowę śmigłowca wojskowego razem z Ukrainą na bazie doświadczeń obu państw.

– Nie ma powodu, dla którego Polska i Ukraina nie miałyby razem doprowadzić do produkcji środkowoeuropejskiego śmigłowca, który były przeznaczony dla całej strefy Europy Środkowej – mówił szef MON na antenie TV Trwam.

– Myślę, że to byłaby zupełnie nowa konstrukcja, ale bazująca na potencjale poszczególnych krajów. Wiadomo, że Ukraińcy mają znakomite silniki, produkowane np. przez Motor Sich. My z kolei mamy zdolności tworzenia skorupy kompozytowej itd. Są tutaj różne możliwości, które razem zebrane mogłyby dać naprawdę ciekawy produkt dla Polski i innych krajów Europy Środkowej – powiedział Antoni Macierewicz.

Polskie Radio dla Zagranicy

Міністр оборони Польщі анонсував
проектування спільного з Україною
вертольоту

Міністр національної оборони Польщі Антоній Мацеревич розповів про переговори з українськими виробниками.

Після закінчення перемовин із французьким концерном «Airbus» щодо закупівлі 50 багатофункціональних вертольотів «H225M Caracal» Польща розглядає пропозиції польських авіабудівних заводів «PZL Mielec» i «PZL Świdnik». Антоній Мацеревич зазначає, що, незалежно від контракту на 50 машин, міністерство оборони веде переговори з українськими виробниками щодо виготовлення центральноєвропейського вертольоту.

Міністр прогнозує початок проектування спільного з Україною військового вертольоту на основі досвіду обох країн.

«Немає жодних перешкод для того, аби Польща й Україна розпочали спільне виготовлення центральноєвропейського вертольоту, який призначатиметься для потреб усієї Центральної Європи», – сказав міністр для радіо «TV Trwam».

«Я думаю, що це буде цілком нова конструкція, при роботі якої використають потенціал обох країн. Усі знають, що українці мають чудові двигуни, які виробляє «Мотор Січ». З іншого боку, ми маємо досвід створення композитних кузовів. Ідеться про спільне використання можливостей, що могло б дати у результаті насправді цікавий продукт як для Польщі, так і для інших центральноєвропейських країн», – прогнозує Антоній Мацеревич.

Polskie Radio dla Zagranicy

MON: będą zmiany w dodatkach dla
żołnierzy. Koszt 18,3 mln zł rocznie?

Dodatki specjalne dla wszystkich żandarmerii, wyższe dodatki służbowe dla dowódców kompanii oraz służących w jednostkach dowodzących operacjami specjalnymi – to niektóre zmiany, jakie szykuje MON w dodatkach wypłacanych żołnierzom obok uposażenia zasadniczego.

MON skierowało do uzgodnień projekt nowego rozporządzenia w sprawie dodatków do uposażenia zasadniczego żołnierzy zawodowych. Jak podano w jego uzasadnieniu, wdrożenie nowych rozwiązań spowoduje roczny wzrost wydatków MON o ok. 17,5 mln zł. Ocena skutków regulacji dołączona do

projektu podaje nieco inną kwotę – 18,3 mln zł rocznie, przy czym w 2016 r. ma to być 2,7 mln zł. Obecnie kwartalne wydatki na dodatki dla żołnierzy nie przekraczają 190 mln zł. Największe zmiany dotyczą Żandarmerii Wojskowej.

PAP

МНО ініціювало зміни в доплатах для
солдатів. 18,3 млн злотих у рік?

Спеціальні доплати для всіх поліціантів, службові доплати для керівництва та військових, що беруть участь у спеціальних операціях, – це лише деякі зміни, які польське МНО планує внести в систему додаткових виплат, які нараховуватимуть разом із основною заробітною платою.

МНО скерувало для узгодження проект нового розпорядження щодо доплат до основної заробітної плати професійним солдатам. Як зазначено в обґрунтуванні, впровадження нових рішень призведе до річного росту витрат МНО приблизно на 17,5 млн злотих. Оцінка результатів регуляції, долучена до проекту, подає дещо іншу суму – 18,3 млн злотих у рік, причому у 2016 р. – 2,7 млн злотих. Зараз витрати на доплати для солдатів у квартал не перевищують 190 млн злотих. Найбільші зміни стосуються військової поліції.

PAP

Rosja zerwała umowę z USA w sprawie
radioaktywnego plutonu

Rosja wstrzymała umowę ze Stanami Zjednoczonymi o utylizacji radioaktywnego plutonu. Duma Państwowa, izba niższa rosyjskiego parlamentu, przyjęła odpowiednią ustawę.

W uzasadnieniu wskazano, że Moskwa w ten sposób zareagowała na działania Waszyngtonu, które naruszają strategiczną równowagę sił. Wcześniej dekret w tej sprawie podpisał prezydent Władimir Putin.

Agencja TASS przytacza argumenty deputowanych, które przesądziły o przyjęciu ustawy. Są to między innymi: zwiększenie obecności wojskowej NATO w pobliżu granic Rosji, rozbudowa systemu tarczy antyrakietowej, wspieranie ukraińskiej armii oraz podjęcie szeregu działań szkodzących rosyjskiej gospodarce.

Przy tym Moskwa nie wyklucza wznowienia współpracy z Waszyngtonem, ale pod warunkiem, że USA zrezygnują z antyrosyjskich sankcji, zrekompensują poniesione przez Rosję straty, a także zmniejszą liczebność swoich sił w krajach członkowskich NATO, które graniczą z Federacją Rosyjską.

Informacyjna Agencja Radiowa

Росія розірвала договір зі США щодо ра-
діоактивного плутонію

Росія призупинила дію договору зі Сполученими Штатами Америки щодо утилізації радіоактивного плутонію. Державна дума ухвалила відповідний закон.

В обґрунтуванні вказали, що Москва таким чином відреагувала на дії Вашингтону, які порушують стратегічну рівновагу сил. Раніше декрет у цій справі підписав Володимир Путін.

Агентство «ТАСС» наводить аргументи депутатів, котрі прийняли закон. Це збільшення військової присутності НАТО поблизу кордонів Росії, розбудова системи антиракетного щита, підтримка української армії та прийняття ряду дій, які шкодять російській економіці.

При цьому Москва не виключає відновлення співпраці з Вашингтоном за умови, що США відмовляться від антиросійських санкцій, компенсують понесені Росією втрати, а також зменшать кількість своїх сил у країнах-членах НАТО, які межують із Російською Федерацією.

Informacyjna Agencja Radiowa

Rosjanie ćwiczili z Iskanderami

W rosyjskim Zachodnim Okręgu Wojskowym odbyły się ćwiczenia taktyczne z udziałem obsługi pocisków rakietowych Iskander. Załogi przeciwczyły zadaniom związane z rozlokowaniem rakiet i przygotowaniem do odpalenia.

Ćwiczenia przeprowadzono na poligonie w rejonie miasta Ługa, znajdującego się niedaleko granicy z Estonią. Według służb prasowych Zachodniego Okręgu Wojskowego odbyły się one w ramach sprawdzianu podsumowującego rok szkoleniowy 2016.

W trakcie sprawdzianu dowództwo okręgu oceniło «praktyczne nawyki obsługi bojowej operacyjno-taktycznych zestawów rakietowych (Iskander-M) w przygotowaniu ich do oddania ognia» – podały służby prasowe.

TVN24

Росіяни провели навчання з «Іскандера-
ми»

«У російському Західному військовому окрузі відбулися тактичні навчання, пов'язані з використанням ракетних установок «Іскандер». Екіпажі проводили навчання з метою розміщення ракет і підготовки їх до запуску.

Навчання пройшли на полігоні в районі міста Луга, що знаходиться неподалік від кордону з Естонією. Згідно з повідомленнями ЗМІ Західного військового округу, вони відбулися в рамках підсумкової перевірки навчального 2016-го року.

Під час перевірки керівництво округу оцінило «практичні навички бойового обслуговування операційно-тактичних ракетних комплексів («Іскандер-М») у їх підготовці до стрільби», – повідомили ЗМІ.

TVN24

PRASA // РОБОТА

Вакансії у Волинській області

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Апаратник дозування	2 335	Веде процес приготування різних сумішей сировини і матеріалів заданого складу і дозує їх в апарати. У виробництві використовується етилацетат (Нововолинськ)
Бібліотекар	2 429	Робота по обліку, обробці та збереженню бібліотечного фонду (Нововолинськ)
Бухгалтер	3 000	Виконання обов'язків диспетчера, ведення складського обліку, звірка з контрагентами, розробка тарифів, знання 1С (7 версія) (Нововолинськ)
Бухгалтер	2 445	Повне знання бухгалтерії, програми 1С (8 версія) (Нововолинськ)
Вантажник	2 180	Навантажувати, перевозити, переносити і розвантажувати вантажі, вул. Шахтарська, 59, корпус 6, 2 (Нововолинськ)
Вантажник	2 450	Навантажувально-розвантажувальні роботи на складі готової продукції (Нововолинськ)
Вантажник	3 800	Вантажно-ровантажувальні роботи, здійснюється довіз, вул. Сокальська, 30 (Нововолинськ)
Вантажник	3 585	Навантаження та розвантаження готової продукції (Нововолинськ)
Верстатник деревообробних верстатів	3 500	Розрізання дошки, торцювання, фрезерування рейок, можливе навчання на виробництві (Нововолинськ)
Водій автотранспортних засобів	2 400	Пасажирські перевезення на легковому автомобілі, вантажні перевезення на автомобілі з причепом понад 6 м. Наявність посвідчення водія категорії В, С, Е, стаж роботи на посаді понад 3 роки (Нововолинськ)
Водій автотранспортних засобів	1 837	Наявність прав водія та категорії В, С, В, Е (Нововолинськ)
Водій навантажувача	3 100	Перевезення вантажів на підприємстві (Нововолинськ)
Водій навантажувача	3 900	Перевезення та навантаження картону (Нововолинськ)
Гірник очисного забою	7 838	Виконує комплекс робіт під час очисного виймання вугілля, робіт, пов'язаних із проведенням печей, просіків, гезенків та ін. Проводить прибирання, навантаження і доставку гірничої маси різними способами (Нововолинськ)
Гірничомонтажник підземний	5 207	Виконує монтаж, демонтаж, поточний ремонт трубопроводів та запірної арматури, ремонтує стрічкові конвеєри, гірничо-шахтне обладнання (Нововолинськ)
Грунтувальник полотна та картону художніх полотен	3 100	Нарізка полотна, наклеювання його на картон та упакування (Нововолинськ)
Двірник	1 760	Прибирання території ринку (Нововолинськ)
Двірник	3 055	Прибирання території підприємства, премії до зарплатної плати (Нововолинськ)
Електрогазозварник	3 000	Якісне з'єднання елементів металоконструкцій за допомогою електрозварювального апарату (Нововолинськ)
Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	5 000	Виконує наладку та ремонтні роботи енергетичного обладнання, досвід роботи (Нововолинськ)
Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	2 835	Виконує ремонт електроустаткування: трансформатори, перемикачі, реостати, пости управління, магнітні пускачі, контактори та інша нескладна апаратура (Нововолинськ)
Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	3 058	Ремонт та монтаж освітлення міста та ілюмінацій. Адреса: вул. Лісна, 8 (Нововолинськ)
Забійник	4 000	Виконання робіт по забою свиней (Нововолинськ)
Заливальник металу	5 000	Заливає чавун, сталь або кольоровий рідкий метал з ручних ковшів. Можливе навчання професії на виробництві (Нововолинськ)
Заступник директора	6 871	Здійснення оперативного управління всіма виробничими процесами в шахті, організація і здійснення контролю за планом видобутку вугілля (Нововолинськ)
Заступник директора	4 500	Організація роботи фірми з перевезення тварин (Нововолинськ)

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Заступник директора	2 810	Організовує забезпечення підприємства усіма необхідними для його діяльності матеріальними ресурсами (інструментами, господарським інвентарем) (Нововолинськ)
Землероб	3 000	Готує формувальні та стрижневі суміші на бігунах або вручну. Можливе навчання професії на виробництві (Нововолинськ)
Інженер-конструктор	3 000	Конструювання верстатів, вузлів і механізмів на сучасних програмах автоматизації конструювання машин і механізмів (Нововолинськ)
Інженер-конструктор	3 500	Розробка креслень, ескізів та робочих проєктів, знання програми «Сад» (Нововолинськ)
Інженер-конструктор	2 500	Складання програм для газоплазмової різки металу, моделювання і розрахунок потреби в металі за ексказами замовника, знання програм «Автокад», «Компас 3dv14», вул. Луцька, 11 (Нововолинськ)
Інженер-технолог	2 560	Розробляє технологічні процеси і встановлює поопераційний маршрут проходження виробів у процесі їх виготовлення тощо (Нововолинськ)
Комірник	2 900	Робота на складі готової продукції. Адреса: вул. Шахтарська, 59, к. 6, 2 (Нововолинськ)
Кравець	2 300	Робота в ательє «Стиль», пошиття та ремонт одягу (Нововолинськ)
Кухар	2 800	Приготування страв відповідно до технологічних карт, знання меню, прибирання робочих поверхонь; звертатися в піцерію «Фелічита» (Нововолинськ)
Кухар	1 612	Забезпечує своєчасне, доброякісне приготування їжі. Бере участь у складанні меню-розкладки (Нововолинськ)
Кухонний робітник	2 500	Миття посуду, чистка овочів; кафе «Вареники українські» (Нововолинськ)
Майстер виробничого навчання	2 040	Майстер виробничого навчання по водінню транспортних засобів, знання правил вуличного руху, будову автомобіля (Нововолинськ)
Майстер виробничого навчання	2 255	Ведення уроків виробничого навчання кухарських груп. Адреса: вул. Центральна, 3а (Нововолинськ)
Майстер з ремонту приладів та апаратури	4 000	Вміння читати технічні схеми, досвід ремонту аудіо-відео техніки, комп'ютерів, телефонів, радіопристроїв (Нововолинськ)
Маляр	2 500	Шпаклювання і фарбування дерев'яних моделей вогнетривкою фарбою, можливе навчання на виробництві (Нововолинськ)
Машиніст гірничих виймкових машин	6 050	Керує гірничими виймковими машинами, добувними комбайнами, розкріплює, пересуває опорні балки, монтує, демонтує машини в процесі роботи (Нововолинськ)
Машиніст гофрувального агрегата	3 300	Робота на гофрувальному агрегаті по виготовлення багатощарового гофрованого картону, ведення контролю якості гофрування (Нововолинськ)
Машиніст крана (кранівник)	2 800	Керування мостовим краном, переміщення вантажів. Можливе навчання професії на виробництві (Нововолинськ)
Машиніст мийних машин	3 000	Миття автомобілів, прибирання салонів (Нововолинськ)
Машиніст мийної установки	3 738	Преміальні, миття ящиків (Нововолинськ)
Машиніст пакувальної машини	2 450	Пакування картону (Нововолинськ)
Машиніст-кранівник	2 900	Посвідчення кранівника на самостійне керування стріловим краном (Нововолинськ)
Менеджер із збуту	6 000	Пошук та консультація клієнтів по встановленню домофонних систем в багатоквартирних будинках (Нововолинськ)
Менеджер із збуту	2 500	Пошук ринків збуту, розробка і впровадження клієнтської бази, бажано знання польської мови (Нововолинськ)

Посада	З/П	Вимоги / Роботодавець
Менеджер систем якості	4 700	Розробка, запровадження системи управління якістю, проведення вхідного контролю, якості готової продукції, аналіз реклаमाції, навчання працівників щодо дотримання стандартів якості (Нововолинськ)
Майстер виробничого навчання водінню	2 360	Навчати слухачів школи водінню автомобіля (Ковель)
Маляр	1 700	Фарбує металеві конструкції (Ковель)
Маляр	2 000	Виконує роботи по фарбуванню, обклеюванню поверхонь (Ковель)
Манікюрник	1 550	Працювати манікюрником в перукарні «Мальва» (Ковель)
Машиніст екскаватора	2 400	Керування екскаватором одноковшовим (Ковель)
Машиніст екскаватора	2 000	Керування екскаватором при завантаженні будівельних матеріалів (пісок, щебень). Проведення огляду та ремонту. Дотримання правил безпеки (Ковель)
Машиніст електростанції пересувної	2 414	Здійснює керівництво пересувною електростанцією з двигуном потужністю 37 кВт. Знання будови, принципів роботи, технічних характеристик електростанції, причин виникнення та усунення несправностей. Для осіб з інвалідністю (Ковель)
Машиніст крана (кранівник)	3 000	Керує краном, оснащеним вантажо-захоплювальними пристроями, під час виконання простих робіт навантаження, розвантаження, перевантаження та транспортування вантажів. Перевіряє правильність кріплення тросів, регулювання гальмів та дію запобіжних пристроїв (Ковель)
Менеджер (управитель)	2 000	Менеджер по залученню клієнтів, пошук нових клієнтів, проведення переговорів з існуючими клієнтами, продаж продукції, щоденне відвідування торгових точок відповідно до маршруту, контроль дебіторської заборгованості (Ковель)
Менеджер (управитель)	2 300	Організовує та координує постачання матеріальних ресурсів відповідної якості у встановлені терміни (Ковель)
Менеджер (управитель) із збуту	2 000	Оптовий продаж автозапчастин, запчастин до с/г техніки, будматеріалів, надання консультативних послуг, виписка накладних, ведення товарної документації, обов'язкове знання запасних частин автомобілів, з/п + премія, проведення робіт у Ковелі
Мийник покришок	2 000	Якісно виконувати миття автотранспортних засобів з використанням засобів побутової хімії. Утримання робочого місця у належному стані (Ковель)
Мийник посуду	1 800	Миття посуду, слідкувати за чистотою кухонного приміщення (миття підлоги) (Ковель)
Мийник посуду	1 800	Миття посуду та допоміжні роботи на кухні (Ковель)
Молодша медична сестра (санітарка, санітарка-прибиральниця, санітарка-буфетниця)	1 532	Вологе та сухе прибирання дезинфікуючими розчинами (Ковель)
Муляр	3 500	Виконання робіт середньої складності під час мурування та ремонту кам'яних конструкцій (Ковель)
Нагрівальник металу (прокатне виробництво)	4 000	Нагріває заготовки і деталі в печі (Ковель)
Наждачник	2 500	Обдирка простих штампованих деталей (Ковель)
Налагоджувальник деревообробного устаткування	2 500	Виконує налагодження, регулювання в процесі роботи. Встановлення та заміна різального інструменту на верстатах середньої складності. Дотримання правил техніки безпеки (Ковель)
Налагоджувальник ковальсько-пресового устаткування	3 500	Налагоджує і регулює роботу ковальських та штампувальних молотів (Ковель)
Озеленювач	1 830	Кронування, обрізка дерев, кущів, косіння трави. Благоустрій навколо житлових будинків. Навики роботи з бензопилою, кушчерізом (Ковель)

Крім того, є багато інших вакансій, за додатковою інформацією звертатися за адресою: м. Луцьк, вул. Ярошука, 2, тел.: 72-72-58, 4-92-68

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO CHORĄGIEW ŁÓDZKA
CENTRUM DIALOGU KOSTIUCHNÓWKA

Zaproszenie na uroczyste pobranie

OGNIA NIEPODLEGŁOŚCI W KOSTIUCHNÓWCE

5 LISTOPADA 2016

100-LECIE BITWY POD KOSTIUCHNÓWKĄ
NAJWIĘKSZEJ POLSKIEJ BITWY PIERWSZEJ WOJNY ŚWIATOWEJ

Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
nad Polonią i Polakami za granicą za pośrednictwem Fundacji «Wolność i Demokracja»

Monitor
Wołyński

Założyciel/Zasnovnik - **Валентин ВАКОЛЮК**
Zespół redakcyjny/Редакційна колегія:
Walenty WAKOLUK/Валентин ВАКОЛЮК
Natalia DENYSIUK/Наталія ДЕНИСЮК
Wiktor JARUCZYK/Віктор ЯРУЧИК
Iryna KANAHEJWA/Ірина КАНАГЕЄВА

Redaktor naczelny: **Walenty WAKOLUK**
Korekta: **Jadwiga DEMCZUK, Olga SZERSZEN**
Redaktor techniczny: **Iryna KANAHEJWA**
Redaktor odpowiedzialny: **Aleksander SWICA**
Tłumaczenia: **Switłana PYZA, Natalia DENYSIUK**

Główny redaktor: **Валентин ВАКОЛЮК**
Коректори: **Ядвіґа ДЕМЧУК, Ольга ШЕРШЕНЬ**
Технічний редактор: **Ірина КАНАГЕЄВА**
Відповідальний редактор: **Олександр СВИЦА**
Переклад: **Світлана ПИЗА, Наталія ДЕНИСЮК**

Адреса редакції:
43025 Луцьк, вул. Крилова 5/7
tel/faks (0332) 72 54 99
e-mail: info@monitor-press.com
www.monitor-press.com

Свідчення про реєстрацію
ВЛ № 339-73Р від 19.05.2009 г.
Тираж: 6000. Замовлення: 1615
Друк - Волинська обласна друкарня:
Луцьк, пр. Волі 27.
Друк офсетний, формат А 3